PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 182 • KETVIRTADIENIS, LIEPOS (JULY) 29, 1937, TORONTO, ONTARIO • METAI VI

GEN. FRANKUI KONTR-OFENZYVA KAINAVO 30,000

Maurus, Legijonierius ir Karlistus Bruko Ugnin Kaip Gyvulius Skerdyklon

Tuo Pačiu Laiku Katalonijos Kariuomenė Užkariavo Huesca Miestą, Arogono Provincijos Sostinę

SUKILĖLIAI NEPAJĖGIA ATKARIAUTI PRARASTŲ PLOTŲ

MADRID, Liepos 27.—Praeitos sąvaitės viduryj fašistų atakos atsiimti prarastas teritorijas buvo visiškai susmukę. To pasekmėje liepos 23 dieną fašistų orlaivynas bandė atsigriebti, nakties laiku bombarduodamas Madridą, Barceloną ir kitus miestus. Užpuolant iš oro žuvo keli desėtkai nokaltų gyventojų.

Buvo susirėmimų ir Kordobos fronte, iš kur į Algeciras uostą buvo atvežta apie tūkstantį sužeistų fašistų, daugumoj italai.

Liepos 25 dieną, kataloniečiai pasistūmėjo pirmyn Aragono fronte. Vadovaujant garsiam kanadiečių generolui Kleberiui užėmė provincijos sostinę Huescą, esantį 150 mylių į vakarus nuo Barcelonos.

Valdžios orlaiviai pastebėjo, kad fašistai traukia visas savo jėgas linkui Madrido, atakuoti 15 mylių į priešo užpakalį išstumtas lojalistų pozicijas. Lojalistai ruošėsi sutikti atakas.

Mūšiui vadovauti atvyko generolas Frankas ir pasakė, kad nežiūrint kokia kaina, vistiek išvysiąs lojalistus iš prieš dvi sąvaites užimtų plotų, kurie randasi už kelių pusių apsupti fašistais ir abiejus pastato it kišenėse.

Prasidėjo iš viso Ispanijos karo žiauriausias mūšys. Pirmiausia, liepos 25 dieną, Brunete miestelį atakuoti pasiuntė maurų laukines raitąsias gaujas, kurias sumušė iš savanorių sudaryta lojalistų raitelių divizija. Tai pirma nuo pat karo pradžios įvykus tokia žiauri kavalerijos kova.

Ant rytojaus, liepos 26 dieną, iš trijų pusių fašistai su įnirtimu pradėjo atakuoti lojalistų pozicijas. Žiaurūs mūšiai ėjo ties Brunete, Quijorna ir Villnueva de la Canada. Mūšin buvo sutrauktos geriausios abiejų pusių jėgos. Fašistai nežiūrėjo nei į jokią kainą ir visas jėgas dėjo, kad bent kur prasimušti, o lojalistai stengėsi priešui pridaryti kuodaugiausia nuostolių.

Kada kova buvo išsivysčius iki paties aukščiausio laipsnio, į fašistų eiles atvyko dar 20,000 Mussolinio atsiųstų italų ir prisijungė prie maurų, karlistų ir kitokio plauko fašistų.

Abiejose pusėse gauta pasibaisėtini nuostoliai. Fašistai nepaliaujamai atakavo Brunete miestelį, kuris papuolė tai vieniems, tai kitiems. Fašistai jį su durtuvais paėmė šeštadienyj, tačiau lojalistai vėl atsiėmė, bet prieš sekmadienio rytą vėl apleido.

Pagaliau Brunete miestelis, visiškai sunaikintas ir neturintis didelės strateginės reikšmės, galutinai pateko į fašistų rankas. Iš pirmiau prarastų 100 ketvirtainių mylių, fašistai atkariavo tik 25 ketvirtaines mylias.

Šių 75 ketvirtainių mylių imti ir ginti buvo sukoncentruota virš pusė milijono vyrų, apginkluotų pradedant tankais, orlaiviais ir baigiant apkasų peiliais,

Generolas Frankas iš maurų, italų ir karlistų sudarytas kuopas be jokio pasigailėjimo statė prieš smarkią lojalistų kulkosvaidžių ugnį. Kuomet viena kuopa sutirpdavo, lavonus krovė į krūvas ir vėl banga po bangai ritosi per lavonus prieš lojalistų kulkosvaidžius. Valdžios kariuomenės vadovybė pripažįsta, kad padėtis buvus gana rimta.

Mūšyje dalyvavo apie 200 orlaivių, kurie bombardavo vieni kitų pozicijas ir tarp savęs vedė oro kautynes. Į liepos 27 dieną, naktyje, šviečiant mėnuliui, lojalistų orlaivių eskadrilė skraidė labai aukštai ir laukė pasirodant priešo orlaivių virš Madrido. Pagaliaus pasirodė ir fašistų bomberiai. Lojalistų orlaiviai nėrė žemyn ir iki fašistai suspėjo pabėgti, keturis bomberius numušė, o laike 24 valandų aštuonis.

Beatakuojant Brunete krito 25,000 fašistų, o nuo liepos 6 dienos apie 30,000. Žuvo daug ir lojalistų, bet jų nuostoliai daug mažesni.

Po didžiausio visame Ispanijos kare mūšio, naktyje į liepos 27 dieną, ir ši fašistų ataka pradėjo silpnėti, bet dar tęsės atakos ant Quijorna.

FAŠISTŲ OFENSYVA GALUTINAI SUSMUKO

MADRID, Liepos 28.—Lojalistams atmušus aštuonias iš eilės fašistų užpuolimo bangas, kurios sutirpo prieš lojalistų kulkosvaidžius, generolas Frankas staiga išbėgo į Salamanką ir paskelbė, jog paliausiąs atakavęs centralinį frontą.

Tuo pačiu laiku lojalistų orlaiviai bombardavo Aviloj ir Salamankoj esančius fašistų aerodromus, kur sudaužė keletą orlaivių. Paskutinėj fašistų atakoj ties Villnaueva de la Canada, dviejų mylių fronte krito 800 fašistų kareivių.

Lojalistai ruošiasi didelei ofensyvai Madrido, Santandero ir Arogono frontuose.

Sugriuvo Taip Vadinamas Nesikišimo Planas

LONDON, Liepos 26.—Šiandien susirinkus 27 tautų nesikišimo subkomitetui, tapo sugriauti nauji Anglijos planai, kuriais ji tikėjosi apstatyti Ispanijos rubežius sargyba, kontroliuoti į Ispaniją plaukiančius laivus ir ištraukti iš Ispanijos visų tautų "savanorius."

Italijos atstovas, remiant Portugalijos ir Vokietijos atstovams, reikalavo pirma pripažinti Frankui kariaujančio šalies teises, o paskui svarstyti apie "savanorių" ištraukimą.

Sovietų Sąjungos atstovas Maiskis pareiškė, kad jo atstovaujama šalis nepripažins Franko valdžios.

Taip po keturių valandų diskusijų ir sugriuvo Anglijos nesikišimo komedija, kurią dar mėgins atkartoti.

Vienas Užmuštas ir 80 Sužeistų Plieno Streikierių

CLEVELAND, Liepos 27.—Šiandien pasibaigė Republic plieno korporacijos streikuojančių darbininkų kovos su streiklaužiais ir policija, kuomet pati valdžia įsakė kompanijai apleisti naktinę šiftą.

Vakar prie Carrigan-McKinney dirbtuvės kova užsitęsė penkias valandas, kurioj sužeista nuo 80 iki 125 streikierių ir jų užpuolikų. Taipgi vieną 16 metų amžiaus jaunuolį mirtinai suvažinėjo vienas iš bosų. Policija pranešė, kad kaltininkų netrauks atsakomybėn. Mūšyje apdaužyta virš 100 automobilių.

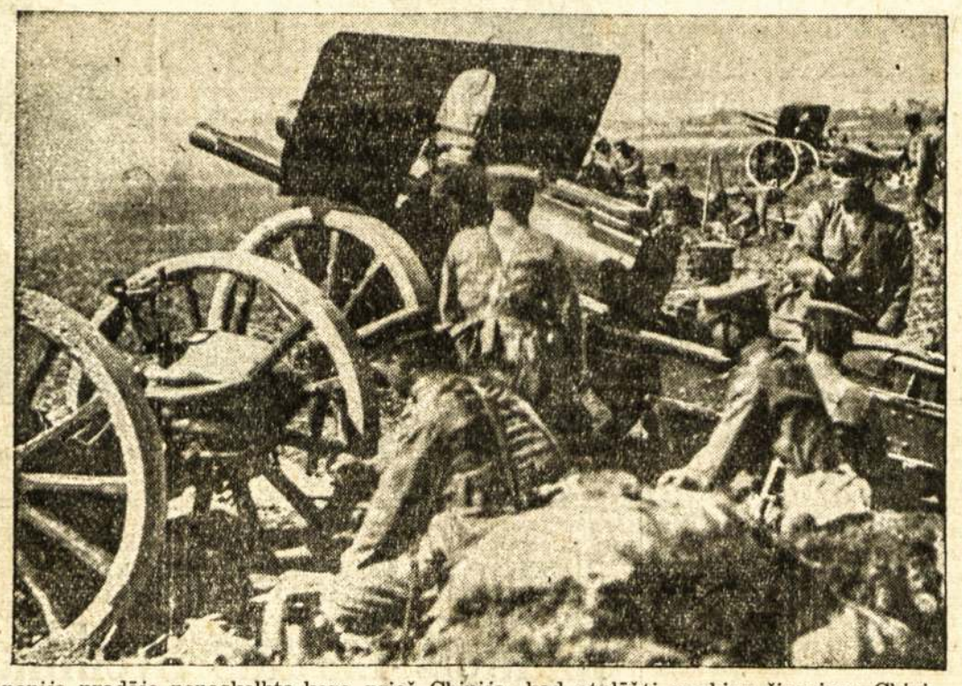

Japonija pradėjo nepaskelbtą karą prieš Chiniją, kad atplėšti penkias šiaurines Chinijos provincijas. Paskutinės žinios praneša, kad mūšiai nuolatos didėja. Šiam vaizde matyti Japonijos artilerija, kuri naudojama kare prieš Chiniją.

Po Žemės Drebėjimo Rasta 30 Užmuštų

MEXICO MIESTAS, Meksika, Liepos 27.—Darbininkai, bekasinėdami Veracruz ir Puebla valstijose praeito sekmadienio naktyje įvykusio žemės drebėjimo sugriautų namų griuvėsius, atkasė apie 30 lavonų. Taipgi priskaitoma daug sužeistų ir dingusių.

Svarbiausias sukrėtimas įvyko Maltafrata mieste, kur 16 žmonių žuvo ir 70 sužeista. Sukrėtimas įvyko 9.40 val. po pietų ir užtruko pustrečios minutės. Žmonės rėkdami ir melsdamiesi bėgo į gatves, o paskui pradėjo ieškoti užgruvusių.

SUŽEIDĖ DAILY CLARION KORESPONDENTĄ MADRIDO FRONTE

MODRID, Liepos 27.—Bevažiuojant link Brunete ir bestovint ant automobiliaus sparno Daily Clarion korespondentui Ted Allan'ui su Greta Taro, Paryžiaus Ce Soir korespondente, pro šalį važiuojantis tankas užgavo automobilių. Mergina tapo užmušta, o jis sužeistas. Tačiau pranešama, kad sužeidimas nepavojingas ir greitai grįšiąs prie savo darbo.

Kapitalistai Slepia Didelius Savo Pelnus

CORNWALL, ONT., Liepos 23.—Kad nereiktų mokėti minimum algas, vatos fabrikantai daro visokias suktybes. Pavyzdžiui, viename departamente trys darbininkai gaudavo algas ant vieno čekio. Jiems reikdavo pasidalinti. Kada komisija tikrina knygas, randa įrašyta vienon vieton trijų algas ir negali prisikabinti, kad mažai mokama.

Kompanija siūlė darbininkams didesnes algas, kad tik jie nesakytų apie panašias suktybes, kuomet komisija gavo žodį apie tai ir pradėjo tyrinėjimus. Vienam darbininkui siūlė didesnį atlyginimą, kad užtylėtų apie sąlygas dirbtuvėj. Kompanija turinti slaptą fondą, kurio valdžia nežinanti.

Cornwall mieste esančių vatos fabrikų darbininkai, 1,300 skaičiuje, sustreikavo prieš tokias sąlygas.

KAIP AIRIAI PASITIKO KARALIŲ

BELFAST, Airija, Liepos 28.—Šiandien čionai atvyko Anglijos karalius Jurgis VI su karaliene Elzbieta, suteikti laisvajai Airijai karūnacinį vizitą.

To sąryšyje tapo susprogdinta daug tiltų, muitinių ir kitokių valdiškų namų. Belfast mieste irgi įvyko didelis sprogimas. Ant stogų buvo užkelta tūkstančiai policininkų. Už sprogimus kaltina respublikonus.

Woodsworth'as, CCF lyderis, kuris šiomis dienomis dalyvavo nacionalėj CCF konvencijoj Winnipege. Iš jo kalbų atrodo, kad jis dar vis prieš suvienytą frontą.

Iš Montrealo Gavome Virš Šimto Dolerių

Antradienį gavome iš Montrealo nuo draugo K. Kilikevičiaus laišką, kuriame jis rašo:

"Čia prisiunčiu M.O. vertės $106. $100 montrealiečių sukeltų metiniame Liaudies Balso piknike, del laikraščio paramos, ir $6.00 už dvi atnaujintas prenumeratas ir vieną naują."

Plačiau apie pikniką rasite ant 6 puslapio.

Dabar klausimas, kaip kitos kolonijos pasielgs su Montrealu—ar užsileis ar ne? Torontas rengiasi ant 15 dienos rugpiūčio. Kiek matyti, tai vargiai Torontas pasiduos Montrealui šiame klausime, nors kituos klausimuos jau nebegali atsilaikyti prieš Montrealą.

Vasarą greitai praeis. Paskubėkit ir kitos kolonijos su piknikais del Liaudies Balso.

Kanados Valdžia Nesulaiko Paramos Frankui

OTTAWA, Liepos 26.—Kanados valdžios raportas rodo, kad Portugalija pirko Kanadoj del Ispanijos Franko orlaivių ir kitų daiktų už $100,000 tik laike trijų mėnesių, balandžio, gegužės ir birželio.

Tuo tarpu su Ispanija Kanada neturėjo jokios prekybos, išskiriant organizacijų pasiųstą maistą ir kitus daiktus.

Kaip matote, tai Kanados valdžia neutraliai laikosi tik tuo atvėju, kur klausimas eina apie liaudišką Ispaniją. Kada perkami daiktai del Franko valdžios, tuomet ji "negali" nieko padaryti, nors tam turi tinkamus įstatymus.

Kiti 7 Kanadiečiai Žuvo Begindami Demokratiją

TORONTO, Liepos 28.—Mackenzie-Papineau batalijono draugų komitetas gavo pranešimą iš Ispanijos, kad paskutiniuose didžiuosuiose mūšiuose paaukavo gyvybes šie kanadiečiai:

Clare Leige—23 metų jaunuolis, gimęs ir augęs Toronte, progresyvių jaunuolių kliubo narys.

Francois Morin — narys Kanados Komunistų Partijos, 35 metų amžiaus. Gyveno Kvebeko mieste. Tautybė — Kanados francūzas.

Walter Bohmer — narys Kakiečių darbininkų kliubo, torontietis, 32 metų amžiaus.

Michael Chodur — narys Kanados Komunistų Partijos, didžiojo karo veteranas, gyveno Port Colborne, Ont.

Gabriel Ssysz — narys Kanados Komunistų Partijos, 37 metų amžiaus, tautybės — lenkas. Gyveno Winnipege ir Montreale.

Alex Romaniuk—narys Maksim Gorki kliubo, montrealietis, 32 metų amžiaus.

Tom Cacic—buvęs narys Kanados Komunistų Partijos centro komiteto, du metu su kitais septyniais draugais sulyg 98 sekcijos kankintas Kingstono kalėjime, deportuotas Jugoslavijon, bet pakely iš Austrijos pabėgo į Sovietų Sąjungą. Žuvo sulaukęs 32 metų amžiaus.

Thomas Beckett—torontietis, narys suvienytos bažnyčios, dingo be žinios.

Sovietų Sklandytojai Pasiekė Naujus Rekordus

MASKVA, Liepos 23.—Šiandien čionai tapo išvilkti oran 22 sklandytuvai, kurie Sovietų sportininkų buvo panaudoti bemotorinio skraidymo lenktynėms. Su vienu sklandytuvu sportininkas Rostorgojovas tiesia linija nuskrido net 327 kilometrus. Iličenko nuskrido 241 kilometrą. Dijomina, moteris lakūnė, veždamosi kitą, nuskrido 46 kilometrus, pasiekdama moterų sklandymo rekordą. Už sklandymus ir kitus atsižymėjimus sporte tapo apdovanoti pasižymėjimo ženklais 38 sportininkai.

KONSERVATIVAI ŽADA BENNETTĄ IŠSKIRTI IŠ VADOVYBĖS

OTTAWA, Liepos 28.—Eina gandai, kad konservativų partija dideliam nusiminime. Mat ji jaučia, kad jos įtaka masėse žymiai sumažėjo. Sako vadai ir vadukai neišmaną, ką daryti. Kalba, kad Bennettą mainys kitu, veikiausiai Hepburnu ar Meighenu.

2-ron Labor Representation Associacijos Konferencijon Pakviestos Penkios Partijos

Taipgi Pakviestos Kelios Broliškos, Kultūrinės Ir Kooperatyvinės Organizacijos

MANOMA, KAD BUS UŽKVIESTI IR PROGRESYVŪS KUNIGAI

TORONTO, Liepos 28. — Toronto unijų sudaryta Labor Representation Association šaukia antrą konferenciją, kurion kviečia penkias politines partijas ir daugelį brolišku, kultūrinių ir kooperatyvinių organizacijų. Manoma, kad bus pakviesti ir progresyvūs kunigai.

Iš partijų, kurios užkviestos atsiųsti atstovus nuo vietinių organų, šios: Komunistų Partija, C.C.F., Nepriklausoma Darbo Partija, Centralinė Darbo Partija ir Social Credit Lyga.

Iš organizacijų yra šios: Christian Social Order, Ratepayers Association; Civic Institute, Municipal Research Asociation, Progresyvių Veteranų ir kt.

Manoma, kad dauguma iš užkviestų partijų ir organizacijų atsiųs savo atstovus. Tik del C.C.F. abejojama, nes nekurie C.C.F. vadai priešingi tokios partijos organizavimui.

Šie politiniai Toronto unijų žygiai užgiriami įvairių organizacijų, įskaitant ir Trades and Labor Congressą, kuris savo sesijoj Fort Williame pasisakė už politinį unijų veikimą.

Labor Representation Association organizavimą užgyrė Watson, Toronto unijų tarybos prezidentas, John Buckley ir kiti žymūs unijistai.

Gautas pranešimas iš Montrealo, kad sukniasiuvių unijos prezidentas Dubinskis taipgi pritaria siuvėjų unijos dalyvavimui šiame judėjime.

Antra konferencija įvyks rugpiūčio 6 dieną.

7,000 Tekstiliečių Montreale Gatavi Streikui

MONTREAL, Liepos 27. — National Catholic Textile Federatio vadai pranešė, kad dauguma iš 7,000 tekstilės industrijos darbininkų čionai balsavo už streiką.

Streiko iššaukimas paliktas federacijos vadų rankose.

Yra manoma, kad unijų vadai dar kartą kreipsis į Dominion Textile Co. viršininkus ir tik tada šauks streiką, kada atsisakys patenkinti reikalavimus pripažinti uniją ir pagerinti darbo sąlygas bei atlyginimą.

Manoma, kad kompanija atsisakys derėtis iki sugrįš iš Europos kompanijos direktorius Gordon.

Streikas paliestų tekstiliečius šiose vietose: Montreale, Sherbrooke, Drumondville, Msgog, Valleyfield, St. Gregoire ir De Montmorency.

Trades and Labor Congres Rems Tekstiliečius

OTTAWA, Liepos 25. — Čia įvyko tekstiliečių konferencija, kurioj dalyvavo Trades and Labor Congresso prezidentas Draper. Konferencija nutarė imtis žygių suorganizuoti 90,000 tekstiliečių.

Trades ant Labor Congresso prezidentas pareiškė, kad jis turįs sutikimą iš Amerikos Darbo Federacijos ir CIO.

Tekstiliečių unijos skyriams čarterius išduos Trades and Labor Congress.

Prie to, bus įsteigtas Kanados Veikiantis Komitetas, kuris vadovaus visiems lokalams.

VETERANAI ŽADA MARŠUOTI OTTAWON

SASKATOON, Liepos 27.—Vakarų Kanados veteranai žada maršuoti Ottawon, kad įteikti valdžiai reikalavimus išmokėti pensijas.

Japonija Tęsia Puolimus Ant Chinijos

PEIPING, Chinija, Liepos 27. — Šiandien šis senovinis miestas ruošiasi rimtam karui su Japonija, nesutikdamas ištraukti savo kariuomenės sulyg praeitą šeštadienį įteikto japonų ultimatumo.

Tokį ultimatumą japonai chinams buvo įteikę praeitą sąvaitę. Chinai neišpildė, japonai apšaudė chinų pozicijas, lyg ir atsisakė savo reikalavimų, o dabar ir vėl pakartoja.

Vakar japonai bombardavo Langfang mieste esančias chinų kareivines, kuriose užmušė apie 500 kareivių. Langfang randasi 30 mylių į pietryčius nuo Peipingo. Čia atvykęs japonų pulkas reikalavo vietos kareivinėse, o negavę jos subombardavo kareivines.

Kitos žinios sako, kad Tungchow mieste, 12 mylių į rytus nuo Peipingo, japonų pėstininkai ir orlaiviai užmušę ir sužeidę kitus 500 chinų kareivių.

Apskritai, Japonija savo karinius veiksmus pakartoja kiekvieną dieną, Chinija nepasiduoda ir atviras karas darosi neišvengiamas.

JAPONAI PASIRUOŠĘ UŽIMTI PEIPINGĄ

TIENTSIN, Liepos 28.—Peipingo apgulimo padėtis kas kart darosi kritikešnė. Į Tangu uostą atvyko keturi laivai su japonų kareiviais ir greitu laiku atvyks dar 20 laivų. Taipgi prasideda atviras ant Peipingo užpuolimas iš visų keturių pusių.

Iš Tientsin aerodromų remti japonų atakai ant Peipingo išlėkė 45 orlaiviai, tarp kurių randasi keli dideli bomberiai. Japonai apsupę miestą pradėjo iš kanuolių šaudyti į chinų pozicijas.

Apie vidurnaktį, Japonijos komandieriai pranešė chinų generolams, kad visi susitarimai yra apleisti ir japonų armija yra pasiruošus "laisvai akcijai," kas reiškia karui.

Peipinge kilo didelė panika. Svetimšaliai subėgo į savo atstovybes ir užsibarikadavo.

Chinijos valdžia netiki taikai ir iš pietų siunčia dvi divizijas pagelbėti Peipingo gynėjams.

CHINAI SUMUŠĖ JAPONUS

SHANGHAI, Chinija, Liepos 28.—Užsienio reikalų ministerija praneša, kad generolo Ceh-Yuan 29 armija sutriuškino pirmą nepaskelbto karo didžiąją japonų ofenzyvą ant Peipingo. Smarkiu užpuolimu chinai paėmė Langtang miestą, esantį 30 mylių nuo Peipingo, svarbų geležinkelių centrą. Fengtai miestelyje chinai paėmė 300 japoniškų orlaivių. Taipgi išvijo japonus iš keleto miestelių. .... ..

LONDON, Liepos 28. — Praeitą naktį Vokietijos agrikultūros ministeris paskelbė dekretą, kuriuo kiekvieną ūkininką už šėrimą gyvulių kviečiais ar rugiais baus sunkiųjų darbų kalėjimu.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SĄVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

CCF ROLĖ KANADOS DARBININKŲ JUDĖJIME NUOLATOS MAŽĖJA, O UNIJŲ DIDĖJA

Savo laiku CCF buvo stipri srovė Kanados darbininkų judėjime. Mat kada reakcija primygo po savo letena Komunistų Partiją, kada partija negalėjo taip viešai pasirodyti, progresyvės minties darbininkams nebuvo kito kelio, kaip stoti į CCF eiles. Reakcijos laiku CCF buvo nuolatos auganti organizacija. Bet dabar visai kiti popieriai.

Kada Komunistų Partija išėjo viršun ir pradėjo kviesti į bendrą veikimą, nuo tada CCF pradėjo smukti. Mat CCF vadų nuolatinis atsisakymas nuo bendro veikimo, mėtymas tų CCF narių, kurie pritaria vienybei, taipgi sugėrimas trockistinių elementų daugelį darbininkų suvylė. Darbininkai pastebėjo, kad CCF nėra sveikas darbo žmonių judėjimo kūnas. Ypatingai unijistai nusivylė, kai CCF atsisakė priimti unijas. Už tai dabar vystosi unijų judėjimas už sudarymą politinės partijos. Toks unijų judėjimas smarkiai plinta po visus Kanados miestus. Toronto unijų suorganizuota Darbo Atstovų Asociacija gauna laiškų iš Winnipego ir kitų miestų, kuriuose prašoma duoti informacijų del organizavimo panašių politinių partijų.

Komunistų Partija taipgi keičia savo atsinešimą linkui CCF. Iki šiam laikui partija sakydavo, kad CCF yra pagrindinė organizacija, apie kurią turi suktis visos progresyvės minties organizacijos. Bet dabar jau sako, kad CCF nebetinka tam. CCF virtusi perdaug sektantiška. Tokioj Ontarijoj, kur Komunistų Partija turi 6,000 narių, CCF turi nepilnus 2,000 narių. Ir vis atsisakinėja praplėsti savo partiją priimant unijas ir kitas progresyves organizacijas. Partija suranda, kad unijos didesnį progresą daro, negu CCF. Dabar bus unijos, apie kurias turės suktis visos progresyvės srovės, kartu ir CCF. Matote, kaip unijos pralenkė CCF. Dabar CCF turės glaustis, kuomet ji galėjo visas progresyves jėgas priglausti.

Komunistų Partija apskaičiuoja, kad toks aukštas unijų politinio supratimo pakilimas yra labai svarbus, vedantis Kanados darbininkus prie didelių laimėjimų. Mat unijos yra tos organizacijos, kurios artimiausiai susiduria su išnaudotojais. Taipgi unijos yra visų darbo žmonių organizacijos. Liaudies partijai pamatai susidaro geriausi.

Tik vienas dalykas su unijomis blogai, kad jos suskaldytos. Amerikos Darbo Federacijos prezidento William Green ir jo šalininkų atakos ant CIO, kurioms visomis keturiomis pritaria reakcionieriai, atsiliepia labai neigiamai. Pavyzdžiui, Kanadoj reakcionieriai CIO pakrikštijo užsienio organizacija. Lewisą vadina diktatorium. Girdi, CIO vadai traukia mokesčius iš Kanados darbininkų ir tais mokesčiais remia Suvienytų Valstijų streikus. Sąmoningi darbininkai žino, kad tie mokesčiai sugrįžta laike streikų Kanadoj, bet kai kuriems tikrai atrodo, kad būtų geriau, jei tie mokesčiai pasiliktų Kanadoj. Delto kai kurie darbininkai nepuola prie CIO. Reikia dar pridėti, kad reakcionieriai pradeda atakuoti ir AFL unijas, kurių mokesčiai eina į Suvienytas Valstijas. Girdi, Kanada turi turėti savo unijas ir jų centrus. Mat tos unijos, kurios turi savo centrą Ottawoj, prielankios Kanados valdžiai, sabatuoja darbininkų kovas. O šios unijos, reakcionierių spaudos palaikomos, pradėjo smarkiai veikti, agituoti darbininkus. Atsirado pavojus iš šitos pusės.

Norint, kad neįvyktų didelis unijų suskaldymas, reikia darbuotis visomis jėgomis, aiškinti darbininkams, kad jie neklausytų reakcionierių propagandos. Gyvenimas parodė, kad vienos šalies darbininkai negali atsilaikyti, jei jie negauna pagelbos iš kitų šalių darbininkų. Ispanija geras pavyzdis. Tarptautinės unijos yra daug galingesnės. Atsitikime streiko, joms galva neskauda, kur gauti pinigų streikierių rėmimui. Kaip didelė pašalpinė draugija gali geriau aprūpinti savo narius, taip ir unija.

Kas liečia mokesčius, tai su laiku galės būti taip sutvarkyta, kad kanadiečiai galės įsisteigti savo fondą ir tie mokesčiai bus dedami į tą fondą. CIO pilnai sutiks su tuo, kada bus reikalas. Bet dabar yra svarbiausia užduotis atmušti reakcionierių atakas ant unijinio judėjimo, nes unijos yra darbo žmonių tvirtovė atsilaikymui prieš fašizmą.

AR STOKA ATSAKOMYBĖS JAUSMO AR KAS NORS KITAS

Niekas negali užginčiti, kad šiuo laiku Kanados lietuvių judėjimas stovi daug aukščiau, negu jis stovėjo keli metai atgal. Visos organizacijos išaugo, susicentralizavo ir net į bendrą veikimą suėjo. Mes šiandien turime Kanados Komunistų Partijos Lietuvių Centro Biurą, ALDLD Kanados Veikiantį Komitetą, Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Pildantįjį Komitetą, Kanados Lietuvių Komitetą Lietuvos Liaudžiai Ginti, turime ALDLD rajonų komitetus. Sudėjus visų centralinių komitetų narius į vieną vietą, gausime didelį būrį draugų ir draugių. Bet ką mes žinome apie tuos draugus ar drauges?

Kaip kas neaiškintų, vistiek bus priverstas pripažinti, kad tie komitetai nefiguruoja Kanados lietuvių judėjime kaipo vadovaujantieji organai. Yra šimtai problemų, kurios liečia visus Kanados lietuvius aplamai ar kurią nors organizaciją atskirai, bet mūsų spaudoj nesimato nieko tais klausimais. Galima paimti vieną pavyzdį.

Iškilo Kanadoj CIO klausimas. Visi reakcionieriai pradėjo jį atakuoti. Prieš CIO iššauktą streiką Hepburnas mobilizavo armiją. Net toks laikraštis, kaip Toronto Daily Star, išstojo prieš reakcionierius, prieš mobilizavimą armijos, už gynimą darbininkų teisių organizuotis į unijas ir streikuoti. O kur buvo mūsų organizacijos ir jų vadovaujanti komitetai ar bent tų komitetų vadovaujanti draugai? Ar kas matė jų nuomones mūsų spaudoj. Nematė.

Tas, žinoma, taip yra ne delto, kad draugai būtų priešingi. Tas įvyksta todel, kad draugai nejaučia atsakomybės, negyvena kartu su liaudimi, nejaučia jos pulso. Arba draugai mano, kad laikraštis atsako už visus, kuomet jis ką pasmerkia ar užgiria.

Laikraščio neužtenka. Kiekvienu klausimu turi atsiliepti mūsų organizacijos per savo komitetus ar bent jų vadovautojus. Jauskitės, draugai, daugiau atsakomingi, daugiau susirišę su liaudimi, su jos reikalais.

PRASIKALTĖLIAI SOVIETŲ SĄJUNGOJ IR KAPITALISTINIUOSE KRAŠTUOSE

Nekurį laiką atgal buvo pranešimas iš Maskvos, kad 50,000 kalinių, dirbusių prie Maskvos-Volgos kanalo kasimo, paliuosuojami, o jų nusikaltimų rekordai visai sunaikinami. Unijoms įsakyta surasti jiems pastovius darbus.
surasti jiems pastovius darbus.

Ką tas parodo? Tas parodo, kad Sovietų Sąjungoj praiskaltėliai perauklėjami, padaromi gerais piliečiais. Jų praeities rekordai sunaikinami visai, kad jokio pėdsako nepaliktų. Niekam nebus galima jiems primesti, kad jie buvo tokie ar tokie.

Ką mes matome kapitalistiniuose kraštuose? Visai ką kitą. Kapitalistiniuose kraštuose už menkniekį sugautą žmogų įmeta kalėjiman, tenai jį kankina, išstato didžiausiam paniekinimui. O jei toks žmogus išeina, visur jam durys uždarytos—kur tik jis neina, visur jo praeitis žinoma. Darbą gauti jam sunku. Taip žmogus ir būna priverstas vėl grįžti prie kriminalisčių.

Buržuaziniam pasaulyj už nusikaltimus žmogų baudžia, kankina jį, o Sovietų Sąjungoj jį taiso, stengiasi padaryti iš jo gerą pilietį. Teisybė, tenai baudžia—ir gana sunkiai—tuos, kurie kėsinasi prieš tokią tvarką, kuri stengiasi pagerinti visuomenės būvį. Bet kitaip su jais ir negalima apsieiti. Tą daro ir buržuazinės valdžios. Kiekvieną svetimos šalies šnipą sušaudo. Kaip mes matome, buržuazinės valdžios šaudo revoliucionierius be pasigailėjimo, kur joms pavojus iš darbo klasės pusės (Vokietijoj ir kitose šalyse, kur kapitalizmas sunkiai laikosi). To, žinoma, nemato tokie geraširdžiai, kaip trockistų gynėjai, bet tai nieko jiems nepadarysi. Klasių kova nepripažįsta jokių pasigailėjimų. Dabar Sovietų Sąjungoj sunaikinimas tų parsidavėlių užtikrina milijoninėms masėms laimingesnį gyvenimą. Nuo sveiko kūno nupiovimas sugedusio sąnario būtinas reikalas apsaugojimui viso kūno.

Teisybė, buvo daug tokių, kurie baisiai smerkė Sovietų Sąjungą už tai, kad kvietė prie darbo tuos kalinius. Tačiau gyvenimas parodė, kad tas buvo būtina sąlyga. Tenai jie išmoko, kaip užsidirbti pragyvenimą.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Tautininkams ir Pasaulio Lietuvių Sąjunga Nebegera

Pasaulio Lietuvių Sąjunga, tas nedaperėtas kūdikis primojo pasaulio lietuvių kongreso, kažkodel pasidarė nekošerna Lietuvos tautininkų akyse. Ta sąjunga neregistruojama ir nelegalizuojama.—**Vilnis.**

* * * * *

Ten Gera, Kur Jos Nėra

Naujienoms Sovietų šalis negera, nes ten nėra Socialistų Partijos. Jos rokuoja, kad ta partija ten labai reikalinga.

Bet Amerikoje, prie buržuazinės demokratijos, tokia partija yra, tačiau Grigaitis su savo erentais **nuo jos atsimetė.** Net savo Socialistų Sąjungą faktinai palaidojo.

Ar ne keista, kad šis asmuo Sovietų Sąjungai bruka partiją, kurios pats išsižadėjo ir nepripažįsta!—**L. Pruseika,** Vilnyj.

* * * * *

Rusija ir Ispanija Išgelbėsiančios Laisvę

Dar kartą Ispanijos liaudis ir Rusija, ta didžioji jėga, kuri nediskreditavo savęs šiame gėdos pilname kare, gali būt išgelbėtojoms laisvės Europoj, kaip kad jų pirmtakūnai išgelbėjo Europą nuo tironijos virš šimto metų atgal, o su jomis bus ant visados sujungti didvyriški italai, vokiečiai, rusai, anglai, amerikonai ir kanadiečiai, kurie bus visada iliustruojami prakilniausiais savanoriais ir laisvės čiampijonais. — **Kunigas Salem J. Bland, D. D.,** Daily Clarion

Kas Yra Rašoma Liaudies Balsui

Mieli Draugai:

Čia prisiunčiu blanką ir $11.-20 money orderį. Tai del Ispanijos kovotojų. Pageidaujam, kad paskelbtumės spaudoj. Tai nebloga redlaikiečių auka del Ispanijos liaudies gynėjų.

Aukas surinko draugas F. Paliliūnas.

Tariame širdingai ačiū aukavusiems ir prisidėjusiems prie surinkimo.

Tikiu, kad redlaikiečiai neatsisakys paremti taip kilnų tikslą ir ateityje, kol fašizmas bus sumuštas, nes Ispanijos liaudies kova prieš fašizmą yra sykiu ir mūsų kova prieš tą bendrą priešą. Remdami Ispanijos liaudies kovas prieš fašizmą mes remiame ir Lietuvos liaudį ir jos kovas, kad nusikratyti fašistinio jungo, kuris taip jungia Lietuvos liaudį.

T. Karosas

Red Lake, Ont.

Negaliu Suprasti

Mačiau aš šiandien du vaizdu,
Kurių suprasti negaliu.
Jie buvo begalo keisti,
Bet sykiu ir gan paprasti.

Mačiau kaip rytą farmerys
Norėjo arklį pasigaut,
Jį traukt vežimą pristatyt,
Jam kietus pavalkus užmaut.

Bet kurgi tau, tas jo bėris—
Negal farmerys jo pagaut.
Jaunas, riebus, gražus arklys
Nenor sunkaus vežimo traukti.

O kitą vaizdą aš mačiau,
Tai dirbtuvės didžios kieme.
Bedarbis darbo maldavo,
Kad išmaitinus šeimą, save.

Aš negaliu dabar suprast.
Klausiu pas seną ir jauną,
Ar už žmogų šiam krašte
Net ir arkliai geriau gyvena?

Sobuvos Petras

IŠ TURČIŲ GYVENIMO —A. REDFIELD

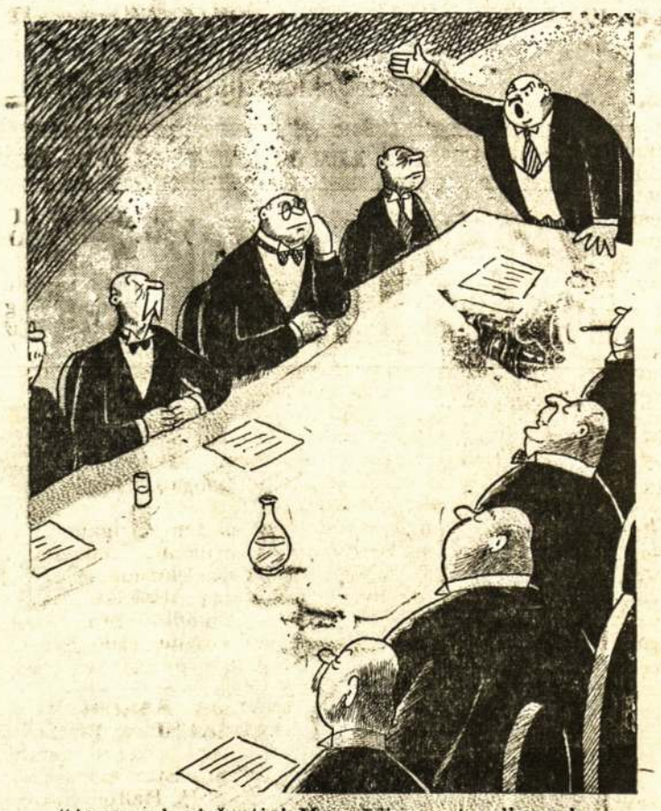

"Apsaugok viešpatie! Mes sėdime ant vulkano kranto, bet jūs nieko daugiau nedarote, o tik prunkštaujat."

"Neduot Jiems Sustot!" Ipanijos Liaudis Sveikina Savo Armijos Pasisekimus

(Aprašymas Kaip Madridiečiai Paminėjo Metines Karo Su Fašistais Sukaktuves)

Rašo **TED ALLAN**
Daily Clarion Korespondentas

MADRIDAS, Ispanija, Liepos 21. — "Viva Pasionaria! Viva Partido Unico! Viva Ejercito Popular! Viva!"

Penkiosdešimts tūkstan č i ų madridiečių sušuko visokiais balsais. Metai kaip kariauja, metai kaip kenčia, metai intervencijos, bet Liaudies Armija puola priešą.

Penki didžiausi Madrido kinoteatrai perpildyti. Jie klausosi kalbėtojų, atstovaujančių darbininkų klasės partijas, kalbančių nuo tų pačių platformų. Radio kalbėtojų žodžius neša iš Monumental Cinemos, kur 5,000 žmonių užėmę visas prieinamas vietas.

Plevesuojanti plakatai skelbia: "Lai gyvuoja Liaudies Armija!" "Tai Liaudies Valia. Mes Norime Tuojautinio Socialistų ir Komunistų Partijų Apvienijimo!" "Fašistai Bėga. Neduokim Jiems Sustoti!"

Minioj reiškiasi šventės nuotaika. Orkestras griežia La Cucaracha—5,000 balsų pritaria orkestrui, juokiasi, ritmiškai judindami savo kūnus.

Staiga pakyla triukšmas. "Pasionaria! Pasionaria!" pasigirdo šnipščianti balsai. Pasirodė teatre Pasionaria, mojuodama ranką. Moterys pakilo iš savo sėdynių. Puolė prie jos ir apkabino, apipylė ją bučkiais.

"Viva Pasionaria!"

Pasigirsta didelis balsų užimas. Minia virsta laukine iš džiaugsmo. Balsai užglūšina viską. Madridas kalba. Visų veiduose atsispindi pergalės jausmas. Maži vaikučiai, lakstydami po teatrą, šaukia: "Šalin fašizmas!" Jaunos merginos dainuoja La Juventud, jaunimo dainą, o jų veiduose žiba pasididžiavimas, smakrai iškelti aukštai. Entuziasmas liejasi į gatvę, į žmonių kūnus. Sunku išsilaikyti nesušukus. Tai toks liaudies Madridas, kuris išsilaikė prieš priešų bombas ir granatas veik metus laiko.

Kaip užkariauti tokius žmones?

Pagarba Kritusiems

Pirmininkas paskelbia vienos minutės tylą pagerbimui tų, kurie krito kovoje. Orkestras sugriežė laidotuvių maršą. Visi galvas laikė nulenkę. Madridas atmena kritusius, bet gyvieji turės laimėti, o jie tą padarys.

Jeronimas Bugeda, Socialistų Partijos Pildančiojo Komiteto narys, kalba pirmas: "Šiuo momentu, kada respublikos armija daro ofenzyvą, mūsų partijos turi virsti viena partija."

"Viva Bugeda!" Vėl pasigirsta griausmingas plojimas.

Kažkas minioj sušunka: "Trys ura naujai armijai!"

Trys ura? Davė dešimtį. Dešimtį tai armijai, kuri nušliaužė Guadaramos pašlaitėmis sąvaitę prieš tai ir paėmė keturis miestelius, kuriuos fašistai laikė nuo pereito lapkričio mėnesio. Bugeda tęsia. Jis geras kalbėtojas.

"Kas priešinasi apvienijimui dviejų partijų, tas išdavikas."

Tuoj fotografai griebėsi traukti paveikslus, kas man priminė sprogstančias bombas.

"Mes negalėsime išbudavoti naują Ispaniją, mes negalėsime laimėti karą, kol mes neįstengsime pilnos vienybės savo tarpe."

Disciplinuota Armija

Jis ėmė analizuoti armijos išsivystymą iš masės milicijanų iki šių dienų disciplinuotos kariškos jėgos. Armija apvienyta, jis sakė. Dabar mes turim susivienyti. Jis sveikino viso pasaulio žmones ir tarptautinius savanorius, kurie atvyko padėti Ispanijai nugalėti fašizmą. Suminėjus tarptautinius kovotojus minia pakyla ant kojų, iškelia sugniažtas kumštis ir šaukia:

"Viva Brigada Internacional!"

Bugeda pradeda barti tuos, kurie atakuoja Sovietų Sąjungą. "Jei ne Sovietų Sąjunga, mes negalėtume būti šiandien čionai." Tas buvo ženklu dar didesnei entuziazmo demonstracijai. Madrido žmonės, apleisti demokratinių šalių, labai dėkingi Sovietų Sąjungai. "Viva Rusia!" jie sušunka. Ant platformos Karolio Markso paveikslas žiūri žemyn į Bugedą, kada jis duoda prižadą imtis už darbo apvienijimui dviejų partijų ir persergsti tuos, kurie priešinasi, kad saugotųsi.

Užsienių Savanoriai

Po to Gallo, politinis komisaras Tarptautinės Brigados. Jis kalba vardu tų, kurie paliko savo namus, kad stoti kovon prieš tarptautinį fašizmą.

"Trys tūkstančiai iš mūsų krito, 12,000 sužeistų, bet mes dar tebesame su jumis ir kovojame. Mes norime tų dviejų partijų vienybės. Mūsų eilėse vienybė. Mes turime kovoti, mirti ir laimėti kartu. Socialistai, komunistai, liberalai kovoja kartu tuose pačiuose apkasuose, dalindamiesi tomis pačiomis pergalėmis ir tais pačiais kapais. Jūs ir viso pasaulio liaudis turi vienytis prieš fašizmą."

"Mes prižadame tą padaryti. Viva Brigada Internacional!" klausytojai sušunka. Suvienytų Valstijų ir Kanados savanoriai, sėdį šale manęs, negali susilaikyti, jie pradėjo šaukti angliškai: "Lai gyvuoja liaudiška Ispanija! Lai gyvuoja liaudies frontas! Lai gyvuoja liaudies armija!"

Vėl madridiečiai pasidarė laukiniai iš džiaugsmo. Per penkias minutes tęsėsi šūkiai. Vieni dainavo, kiti juokėsi. Kitų akyse pasirodė džiaugsmo ašaros. Sunku aprašyti tokią sceną. Aš niekad savo gyvenime nemačiau tokio įvykio.

Paskui Pasionaria. Visų veidai nusisuka linkui jos. Tai Pasionaria paslaptis—kada ji kalba, žmonės jaučia jie patys kalba. Aš mačiau jų lūpas krutant, formuluojant tuos pačius žodžius, kuriuos Pasionaria sakė:

"Mes madridietės motinos ir žmonos, kurioms šis karas atnešė neapsakomą skurdą. Mūsų sūnūs, mūsų vyrai, buvo atitraukti nuo mūsų, bet mes Madrido moterys žinome kaip kovoti. Jei bus reikalas, mes eisime į apkasus ir užimsime vietas mūsų sūnų, vyrų, kritusių kovoje prieš tarptautinio fašizmo jėgas."

Ji kalba apie ūkininkus, apie reikalą vienybės tarp kaimo ir miesto. Su pasididžiavimu ji pasakoja apie Liaudies Armijos laimėjimus. Juodos akys žiūri tiesiai į klausytojų akis. Gaunasi jausmas, kad ji kalba į būrį vaikų. Pagarba jai tokia aiški, kad gali matyti, jog kiekvienas iš dalyvių atliktų kažką del jos. Ji nurodo reikalingumą suvienyti abidvi darbininkų partijas.

"Štai ko mes norime, to nori visi darbininkai. Didžiausia parama valdžiai, kiekviena uncija energijos laimėjimui karo."

Ji primena klausytojams tuos žodžius, kuriuos pasakė pradžioj karo, ir visas 18 liepos apvaikščiojimas baigiasi šauksmais pritariant Pasionaria tariamiems žodžiams:

"Geriau mirti statiems, negu visą gyvenimą šliaužioti ant kelių."

UŽSIMUŠĖ TORONTO LAKŪNAS JO ORLAIVIUI NUPUOLUS

TORONTO, Liepos 26.—Nukritus jo orlaiviui netoli Toronto miesto, laukuose, prie vieno ūkininko garadžiaus, mirtinai užsimušė lakūnas Lych, 24 metų amžiaus garadžiaus mechanikas, kuris tik sąvaitę laiko atgal gavo leidimą skraidyti orlaiviu.

Pastabos

Kiek matyti iš Suvienytų Valstijų draugų spaudos, Suvienytų Valstijų lietuviai labai šaltai priima iš Lietuvos atsiųstus sportininkus, kuriuos prižiūri "seimo" atstovai. Čikagoj randasi arti šimto tūkstančių lietuvių, o sportininkus patikę tik kokie 400.

Tas parodo, kad tautininkų įtaka Suvienytų Valstijų lietuviuose žymiai nupuolė.

* * * * *

Pastebėjau Liaudies Balse, kad winnipegiečiai norėtų žinoti, kaip Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti siunčia pinigus į Lietuvą politiniams kaliniams. Kas dar daugiau krinta į akis, tai kad prašo paaiškinti per laikraštį.

Draugai turėtumėt pagalvoti, kam tas pasitarnautų, jei būtų per laikraštį pranešta.

Matomai draugai dar vis neįsivaizdina, kad Lietuvoj siaučia biaurus fašizmas.

* * * * *

Socialistinės minties draugai labai mėgsta primesti komunistams bile kieno negerą išsireiškimą ar kokį kitą išsišokimą. Žiūrėkit, jie tuoj sako, ką komunistas pasakė, ką jis padarė. Bet kiek yra patirta, nei vienas iš tų asmenų nepriklauso Komunistų Partijai.

Toks adresavimas komunistams, nežinant ar tas asmuo priklauso, ar ne, labai negražus, rodąs tikslą įkąsti komunistams.

Antra vertus, jei tie asmenys ir būtų komunistais, tai jų neteisingumai paeina ne iš to, kad jie komunistai. Tuos dalykus jie atsinešė iš socialistų ar katalikų, o pas komunistus dar nespėjo jų nusikratyti.

Tada komunistus galima kaltinti, kuomet iš komunistų išėjęs ir prie socialistų ar katalikų prisidėjęs elgtųsi blogai. Tačiau ir tokiame atsitikime nebūtų teisinga smerkti komunistus, kaip kad neteisinga smerkti socialistus už tai, kad iš jų tarpo atsirado Mussolinis ir panašūs.

* * * * *

Pereitą sąvaitę pasimirė vyriausias Toronto Daily Star redaktorius Joseph T. Clark, sulaukęs 71 metų amžiaus.

Nors jau buvo pusėtino amžiaus, tačiau del jo mirties liūdi ir darbininkai. Clark buvo gana doras liberalas. Jo editorialai visuomet palaikė progresą. Clark stojo už Ispanijos liaudies valdžią, bešališkai įvertino Sovietų Sąjungos progresą, gynė darbininkų teises laike Hepburno užpuolimo ant CIO. Jo editorialus nekartą naudojo ir Liaudies Balsas.

Dabar, kada Kanadoj eina didelis idėjų formavimasis, Clark būtų buvęs dideliu žibintuvu tiems liberalams, kurie ieško draugiškesnių ryšių su liaudimi.

* * * * *

Pereitą penktadienį teko girdėti John Buckley pranešimą apie Sovietų Sąjungą, kur jis lankėsi ir savo akimis viską matė, ką tik norėjo matyti.

Žinant, kad pora metų atgal jis buvo griežtai nusistatęs prieš komunistus ir Sovietų Sąjungą, buvo keista girdėti jį giriant Sovietų Sąjungą.

"Faktai yra sunkūs daiktai, jų nepripažinti negalima," pareiškė jis, nurodinėdamas juos tam, kad išaiškinti jo paties permainą atsinešime linkui Sovietų Sąjungos.

Beklausydamas pamislinau, kad būtų gerai Naujienų redaktorių pasiųsti į Sovietų Sąjungą susipažinimui su faktais. Pats skolinčiau ir duočiau bent porą dolerių kelionės išlaidoms padengti, jei būtų renkamos aukos tam tikslui.

J. Yla

Anna Louis Strong kalbasi su Ispanijos liaudies armijos kareiviais, apkasuose prie Madrido.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

VOKIETIJA VIRTO DINAMINE KARO MAŠINA

Kada 1933 metais Hitleris paėmė į savo rankas vairuoti Vokietiją, jis isteriškai rėkė: "Duokite man keturis metus laiko, aš viską padarysiu, o jei ne, tai nukryžiuokite mane."

Jis per keturis metus viską darė ir pasiekė savo užsibrėžto tikslo, bet ne žmonių gyvenimo pagerinime, o Vokietijos karo mašina pavertime. Sako, kad bedarbių skaičius sumažėjo nuo šešių milijonų iki vieno milijono, bet jei tas būtų ir teisybė, tai bedarbių sumažėjimas anaiptol nerodo, kad Vokietijoj būtų grįžęs gerbūvis. Per tą laiką iš Vokietijos išbėgo šimtai tūkstančių žydų ir laisvę mylinčių žmonių. Apie du milijonai sugrūsta į kareivines, šimtai tūkstančių į koncentracijos stovyklas, kiekvienas jaunas vokietis prieš karinės prievolės atlikimą po šešis mėnesius turi išbūti darbo lageriuose ir šimtai tūkstančių įtraukta į karo medžiagų gaminimą. Tad štai kur tie milijonai bedarbių ir kaip Hitleris per tuos keturis metus išpildė savo pažadus.

Prieš keturis metus Hitleris rėkė, kad Vokietijoj yra per maži žemės plotai, kad galėtų išmaitinti jos žmones. Neva pradėjo tuos plotus didinti. Tačiau štai kaip: 1935 metais prie agrikultūros pridėjo 625,000 akrų žemės, o tuo pačiu laiku paėmė 1,164,000 akrų statymui aerodromų, kareivinių, artilerijai poligonų ir militarinių kelių. Per tuos keturis metus pastatė 4,375 mylias militarinio kelio. Per tuos keturis metus Vokietijos žmonių mintis fašistai suko, kad nereikalingi jiems sviestas, mėsa, riebalai ir kiti maisto produktai, o reikalingi tik tie, su kuriais galima griauti pasaulį.

To pasekmėje ant žmonių ir visų produktų uždėta kuogriežčiausia kontrolė. Už pinigų išsiuntimą iš Vokietijos baudžiama iki mirties. Nuo didžiausių dalykų iki smulkmenų griežtai kontroliuojamas kiekvienas vokiečio pulsas. Kaip statymai didelių elektros stočių, kurios priešo orlaiviams gali virsti gerais taikiniais, taip mėtymai į sąšlavas nuo dantų mosties dūdelių, skaitoma prasižengimais prieš vokiečių tautą. Kiekviena produkcija prižiūrima valstybės ir nusakoma ar galima tokiems ir tokiems dalykams naudoti medžiagą. Daleiskime, kad gamintojas užsimano padaryti namams reikalingą nerūdyjamą daiktą. Tokio daikto gaminimas yra griežtai uždraustas, nes nerūdyjamas plienas naudojamas gaminimui ginklų. Nikelis uždraustas naudoti rašomoms mašinėlėms, automobilių pagražinimams ir kitokiems namų dalykams, nes jis reikalingas į Ispaniją siunčiamoms kulkoms ir kitiems kariniams dalykams. Guma yra griežtai aprubežiuota, ja neleidžiama naudotis net ir 100 industrinių daiktų, kaip tai pirštinėms, vaikų balionėliams, batams ir kitiems daiktams.

Vokietijos darbininkų padėtis labai panaši į viduramžiuose buvusią Anglijoj vergų padėtį. Nors nėra įstatymo, draudžiančio apleisti vieną darbą ir ieškoti kito, bet to atsiekiama kitais būdais. Algos visos sukontroliuotos ir suracionalizuotos pagal industrijas. Dvidešimts milijonų darbininkų turi "darbo pasportus." Sulyg tų pasų kiekvieną vyrą ar moterį laike karo galima padėti kur fašistai nori.

Visi skarmalai, blekinės, naudotas popieris, įvairios dėžutės, kaulai ir kitokios išmatos griežtai yra draudžiama mesti šalin. Pamazgos taupomos gaminimui tepalo.

Dabartiniu laiku naziai užsibrėžė, kad laike kitų keturių metų jie reikalingas kurui medžiagas susirastų namie, nes kitaip gali būt sulaikyta visa karo mašina. Vokietijoj nėra motorams kūro, nėra gumos, nikelio, aluminijaus ir kitų karui reikalingų medžiagų. To pasekmėje nazių chemistai jau 1935 metais 3,825,000 tonų gazolino padarė iš anglies, nors jis kainavo tris kartus daugiau, negu importuotas. Tai yra 35 nuošimčiai Vokietijai reikiamo gazolino, o šiais metais ketina pasigaminti net 90 nuošimčių.

"Buna" yra naujas Vokietijos žodis. Jis reiškia sintetinę gumą, padarytą iš anglies ir kalkių, bet keturis kartus brangesnė už užsieniuose gaminamą gumą. Jos dabar gaminama 15 nuošimčių Vokietijai reikalingos, o 1940 metais tikimasi pagaminti visą 100 nuošimčių.

Apie 6,000 chemistų ieško naujų substitucijų. Jie labiausia ieško aluminijui gaminti medžiagų, kurio suvartojimas nuo 1933 m. iki 1935 m. pakilo nuo 34,000 tonų iki 105,000 tonų.

Jau kelinti metai, kaip drabužius gamina iš medžių. Tačiau karo mašina kas kart pareikalauja didesnių plotų apsėti industriniais augalais, medžiais ir atima maisto produktams auginti plotus. Todel naziai, pamatę, kad Vokietijoj nebus galima patenkinti karo mašinos, pradėjo kalbėti apie kolonijų atgavimą ir užgriebimą svetimų žemių. Vienu žodžiu, kiekvienas Vokietijoj augąs augalas, kiekvienas žmogus nazių nuomone, yra dinaminės karo mašinos dalelė, su kuria manoma sprogdinti pasaulį.

Vokietijos gražuolė-artistė Leni Riefenstal, kurią buvo Hitleris pamylėjęs ir pavertęs filmų cenzore. Propogandos ministeris ją pasmerkė, kadangi ji paeinanti iš žydų kilmės. Ji laukia ką Hitleris pasakys, nes gali nuspręsti, kas žydų kilmės, kas ne.

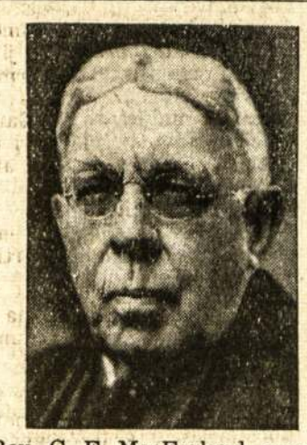

Rev. C. F. MacFarland, pagarsėjęs Suvienytų Valstijų kunigas, kuris 1934 metais buvo parašęs knygą prieš boikotavimą nazių prekių, o pastaruoju laiku išvadino Hitlerį Herodu už persekiojimą žydų ir katalikų.

IŠ VOKIEČIŲ PLAUKŲ DARYS KILIMUS

Iš Berlyno paskutinės žinios sako, kad naziai šauksią visos Vokietijos kirpėjų kongresą Breslau mieste ir mokinsią juos ekonominio plano. Sulyg to plano jie turės surinkti visokius vyrų ir moterų, visokio ilgio plaukus; nežiūrint, ar jų kirpyklose tie plaukai liktų laike kirpimo, ar šukavimo, jie turės būt pristatomi naziams. Iš tų plaukų darys kilimus ir stogams dengti smalinį popierį. Reiškia darbymetė įvairiems plaukų pešiotojams.

INSULINU GYDO PROTINES LIGAS

Insulinu, kuriuo iki šiol buvo gydomos šlapligės, šiandien pradedama gydyti protinės ligos. Tokį pareiškimą davė Suvienytų Valstijų daktaras Charles.

Šie vaistai prieš penkis mėnesius buvo išmėginti Šveicarijoj ir gauti geri rezultatai. Tyrinėjimai padaryti su 21 ligoniu, iš kurių 15 tapo galutinai išgydyti. Jei gerai pavyksią, tai su šiais vaistais busią galima daugelį žmonių išgydyti nuo beprotystės.

SVARBI KARO MEDŽIAGA VAISTAS NUO DŪSULIO

Heliumas yra nedegamieji gazai arba pirmutinis per spektrą įžiūrimas elementas. Apie heliumą mažai ką vidutiniai prasilavinę žmonės žino, jiems jo vardas girdimas tik kada kalbama apie lengvesnį už orą skraidymą. Tai gazai, kurie naudingi ne žmonių namų apšvietimui bei apšildymui, bet iki šiam laikui naudoti grynai kariškiems dalykams. Tų gazų monopolį turi Suvienytų Valstijų valdžia. Dabar daktarai surado, kad ši misteriška karo medžiaga yra labai geras būdas gydymui nuo dūsulio ir kitų kvėpavimo ligų. Kolumbijos universiteto daktaras Alvan pareiškė kongresiniam komitetui, jog nuo kvėpavimo ligų įvyko daugelis mirimų del to, kad jų gydymui nebuvo panaudotas heliumas.

Sako, kad su heliumu buvo išgydyta keletas sunkiai sergančių dūsuliu ir galėjo sugrįžti į darbą. Taipgi šie gazai pagelbsti ir sergantiems džiova. Tad Amerikos medikalinė asociacija kreipėsi į Suvienytų Valstijų valdžią, kad būtų leidžiamas heliumas pirkti ir su juo gydyti ligonius.

Visgi mokslas kas kart žengia pirmyn.

UŽLIPO ANT AUKŠČIAUSIO ŠIAURĖS AMERIKOS KALNO

Liepos 23 dieną trys Suvienytų Valstijų jaunuoliai, gamtos istorijos tyrinėtojai užlipo ant aukščiausio Kanados Jukone esančio kalno Lukania, kuris skaitomas aukščiausiu visoj Šiaurės Amerikoj. Užlipę 17,150 pėdų į kalno viršūnę, ten įsmeigė savo ekspedicijos vėliavą, kaipo žmogaus pergalės ženklą.

Jiems ten dasigauti užtruko keletas dienų. Liepos 8 dieną juos, pasiekusius 4,000 pėdų aukštumą, užslinko debesys ir labai sugadino orą. Užkopę į kalno viršūnę rado 8 laipsnius žemiau zero.

ANGLIJA SAKOSI TURINTI GREIČIAUSIUS BOMBERIUS

Toronto Star korespondentas Anglijoj, H. Halton, aprašo įdomius pasikalbėjimus su karo strategais. Vienas iš tų strategų teigia, kad kaip greitai prasidės Italijos su Anglija karas, taip greitai Italijos orlaiviai Anglijos laivyną išvys iš Viduržemio jūrų, per kurias ji turi kelius į savo kolonijas Afrikon. Šie dalykai jau vykstą dabar del priežasčių Anglijos išdavyščių, kuriomis išduoda Ispanijos

Sovietų Sąjungos l a k ū n a s, Jumoševas, kuris kartu su Gromovu ir Danilinu atskrido į Suvienytas Valstijas, Holywoodo jūdžių gamintojams labai patiko, todel jie siūlė jam didelius pinigus, kad sutiktų lošti filmose, bet jis iš tokių pasiųlymų tik nusijuokė.

demokratiją, apsileidžia Vokietijai ir Italijai, nepaiso savo imperijos reikalų ir duoda Hitleriui generolo Franko vardu statyti kanuoles palei Gibraltaro sąsiaurį.

Į tai atsakydamas kitas Anglijos strategas teigia, kad Anglija visai nemananti apleisti Viduržemio jūrų. Sako, tą apginsiąs jos karinis laivynas, kuris neužilgo bus padidintas penkiais naujais, 50 milijonų dolerių vertės karo laivais. Prie to turinti penkis didžiausius bombinius orlaivius, kurie su trimis tonais bombų 20,000 pėdų aukštumoj gali skristi po 286 mylias į valandą. Esą niekas pasaulyje neturi tokių didelių ir greitų bomberių, tai Anglija lengvai galėsianti atsilaikyti Viduržemio jūroj.

KAIP VIENAS CHEMISTAS IŠGELBĖJO VOKIETIJĄ

Šio skyriaus skaitytojai labai dažnai susiduria su labai interesingais mokslo dalykais, kurie anksčiau ar vėliau pasirodo viešame gyvenime. Šiandienine svarbiausia mokslo šaka bene bus chemija, su kurios pagelba sutveriamos pirmiau pasauliui nežinotos medžiagos, o iš jų pagaminami nauji daiktai, vaistai, o dažniausia pasaulį griaunančios medžiagos. Nobelis išrado dinamitą, su kuriuo tapo užmušta milijonai žmonių. Tokių pavyzdžių desėtkus galima priskaityti. Daugeliui interesinga tokių išradėjų likimas, todel čia paimsime nors vieno Vokietijos stambaus išradėjo likimą.

Praeito karo metu santarvininkai atkirto Vokietiją nuo Amerikos ir negalėjo parsivežti iš Čilės azoto rūgščių, be kurių neįmanoma gaminti sporgstamąsias medžiagas. Mat iš azoto rūgščių, sieros rūgščių ir medvilnės padaroma smarkiausiai sprogstanti medžiaga—pirokselinas, o iš pirokselino bedūminis parakas. Prie to, azoto rūgštys yra ir svarbios trąšos, kurias beriama į laukus druskos formoje Na, o Vokietija nuo šių svarbių druskų buvo atskirta. Ne tiek laukai dada rūpėjo, kiek vedimas karo. Susirūpino visi Vokietijos chemistai ieškojimu pačioj Vokietijoj azoto rūgščių, tačiau niekur nerado mineralo, iš kurio galima būtų pagaminti azoto rūgštis. Vieną žinojo, kad azoto rūgštis galima pagaminti iš amonijos, kuri susideda iš dviejų elementų: nitrogeno ir hydrogeno. Taipgi žinojo, kad nitrogenas labai lengvu būdu galimas gauti iš oro, o hydrogenas lengvu būdu gaunamas iš vandens, bet nežinojo kokiu būdu šiuos du elementus suformuoti į amoniją. Atsirado vienas chemistas, kuris susirūpino Vokietijos išgelbėjimu ir pradėjo studijuoti šių dviejų elementų sujungimo klausimą. Jo sugabumu prieita išvada, kad šie du elementai savaime formuojasi, bet iki jie pavirsta Čilėj randamom druskom, užtrunka milijonai metų. Tada jis užsispyrė pagreitinti laiką. Mat Vokietijai labai reikėjo sprogstamų medžiagų. Paimdamas domėn, kad laikas gamtoj nieko nereiškia, jei tam laikotarpyje neįvyksta temperatūros, oro slėgimo ir kitokių atmainų (Juk ir Čilėj esamos druskos atsirado ne del kitokių priežasčių, bet tik del tokių), jis ir pradėjo "greitinti" laiką. Paėmė nitrogeną ir hydrogeną, sumaišė juos prie aukšto spaudimo ir reikiamos temperatūros ir kelių minutų laike gavosi tas pats, kas gamtoj gaunasi per milijonus metų. Tokiu būdu Vokietija savo vidury gavo amonijos, iš kurios gamina azoto rūgštis, o iš šių rūgščių, sumaišius su kitomis, gaminamos stipriai sprogstančios medžiagos.

Tokiu būdu chemistas Haber praėjusio karo laike išgelbėjo Vokietiją ir dabartinį Hitlerio karo planą. Be šio išradimo Hitleriui sunku būtų ginkluotis. Tačiau pats išradėjas nuo Hitlerio gavo "tinkamą" atlyginimą. Mat jis buvo ne arijonas, turėjo išsinešdinti į ištrėmimą, kur nesenai del širdies skausmo mirė.

SUDBURIO POLICININKAI NUŠOVĖ DU VYRUS

Birželio 11 dieną Sudburyje septyniomis kulkomis tapo nušautas policininkas Davidson. To sąrišyje policija sujudo ieškoti šovikų ir po plačią apylinkę daryti medžiokles. Pagaliau liepos 22 dieną miškelyje, tarp skalų, užsibarikadavusiems policininkams, apie 3 valandą ryte pavyko pamatyti ateinančius geležinkeliu du vyru. Sako, kad kai policija surikus stoti, tuojau vienas iš jų paleidęs šūvį, kurio kulka nuzvimbusi per vieno policininko galvą. Tuojau prasidėjo šaudymas, per kurį paleista virš 30 šūvių. To pasekmėje tapo nušautas tūlas Gray ir Parnomarenkio pašautas, kuris irgi vargiai išliksiąs gyvas. Sako, kad šie du vyrai nušovę policininką Davidson.

L a i k r a štininkų vadas — H. Broun, Suvienytų Valstijų laikraštininkų unijos prezidentas, kurio progresyvus nusistatymas nepatinka Greenui. Greenas reikalauja, kad Broun rezignuotų.

Dabar Parnomarenkio yra stropiai gydomas, kad paskui buvus ką pakarti.

APDEGĖ 22 AUTOBUSO KELEIVIAI

Liepos 23 dieną New Yorko apylinkėj, prie Rockaway maudynių, važiuodamas autobusas su keleiviais kirto į gazolino troko užpakalį. Pramušė gazolino tanką, o paleistas gazolinas užsidegė ir liepsnomis apsupo autobusą. To pasekmėje 21 keleivis apdegė, iš kurių vienas labai pavojingai. Vienas keleivis su degančiais drabužiais nubėgo apie 20 pėdų ir įšoko į jūrą, iš kurios buvo išimtas.

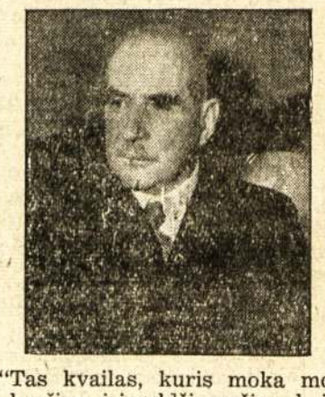

"Tas kvailas, kuris moka mokesčius, jei valdžia nežino, kaip juos išrinkti," sako jis. Tai J. P. Morgan, vienas iš didžiausių Suvienytų Valstijų milijonierių.

GEOLOGISTŲ KONGRESAS MASKVOJE

Praeitą sąvaitę Maskvoje įvyko tarptautinis geologistų kongresas, į kurį geologistai suvažiavo iš viso pasaulio. Paskutinis tarptautinis geologistų kongresas atsibuvo Vašingtone, o 1913 metais Kanadoje. Į dabartinį kongresą tik Italija su Vokietija neprisiuntė savo atstovų.

Kanadoje atsibuvusiame geologistų kongrese buvo raportuojama, kad Rusijoje anglies ištekliai siekia 230 milijonų tonų, o šiame kongrese buvo pranešama, kad iki šiol surasti anglių šaltiniai siekia bilijoną ir 654 milijonus tonų. Reiškia septynis kartus daugiau, negu buvo sapnuota prieš 30 metų. Aliejaus ištekliai nuo 1925 metų padidėjo trimis bilijonais 551 milijonu tonų.

KALIFORNIJOS NUOGALIAI TURĖS KONVENCIJĄ

Kalifornijoj, apie 20 mylių nuo Soquel miestelio yra įsteigtas nuogalių kurortas, kuriame pristatyta vilų, minkštų bolių lošimo patalpų ir didelis maudymuisi rezervuaras. Tai kempei vadovauja nurudęs jaunas Glassey, studijavęs Syracuse universitete psichologiją ir įsteigęs vadinamą rojišką brolystę. Dabar jis paskelbė, kad rugsėjo 11-13 dienomis šauksią visų vakarų nudistų konvenciją, kurioj dalyvausią mažiausia apie 200 nudistų atstovų ir svečių. Jo teigimu vien Kalifornijoj yra 11 nudistų veikiančių grupių, dvi grupės Vašingtono valstijoj ir po vieną grupę Oregon ir Kolorado valstijose. Tikisi, kad tos visos grupės atsiųs savo atstovus.

Nudistų 75 nuošimčiai yra lankę universitetus, dideli biznieriai arba profesionalai.

JAUNIAUSIAS PASAULYJE PASTORIUS

Dabartiniu laiku Illinois valstijose važinėja tūla suaugus merga su septynių metų amžiaus vaiku, kuris esąs jauniausias visame pasaulyje protestonų pastorius. Su juo ta merga išsitrankius net 17 valstijų, kur 130 miestuose tas jaunas pastorius atlaikęs virš tūkstantį mišių. Kada laikąs mišias, tai turi jį užkelti ant kedės.

Jaunas pastorius kalbąs net penkiomis kalbomis: ispanų, vokiečių, japonų, indėnų ir Belgijos kongogiečių. Kuomet užaugsiąs tas jaunasis pastorius, tai ketinąs būti gaisrininku arba beisbolo žaidėju, o mišias laikys tik naktyje.

IŠĖMĖ IŠ MILICININKO PETIES NESPROGUSIĄ GRANATĄ

Liepos 24 dieną Madride jaunam milicininkui buvo padaryta nepaprasta operacija. Jam į petį pataikė dviejų colių granata, kuri pasiliko neeksplodavus. Daktarai bijojo daryti operaciją, kad nesprogtų ir neužmuštų sužeistąjį ir operaciją darančius. Pagaliau buvo pašauktas artilerijos ekspertas, kuris nurodė, kaip granatą išimti. Operacija padaryti sekmingai ir iš jos išėmus sprogstamąją medžiagą pasiųsta generolui Miajai, kaipo atmintis.

Maxim Gorky — Vertė Vinco Duktė

Mano Universiteto Dienos

(Tąsa)

Kad apsigynus nuo bado, nuėjau dirbti ant laivų, stovinčių Volgos prieplaukoje, kur mokestis buvo nuo 15 iki 20 kapeikų dienai. Tenai tarpe laivakrovių ir valkatų aš jaučiausi kaip kavalkas geležies, įmestas į raudonų anglių pečių. Kiekvieną dieną tenkino mane daugumas smarkių karščių išsireiškimų. Tenai sukinėjosi prieš mane sukury vyrų nuogomis krūtinėmis, vyrai didelių žiaurių palinkimų. Man patiko jų atsispyrimai prieš gyvenimą, keiksmingi pajuokimai viso pasaulio padėties, ir jų nepaisymas savęs. Visas mano praeities gyvenimas traukė mane linkui šių vyrų, žadinant pasiryžimą pasinerti pačiam į jų sunaikintas gilumas.

Vieną dieną praeinant pro Semenovo kepyklą aš nugirdau jog kepėjai buvo pasirengę eiti į universitetą ir sumušti studentus.

"Mes eisime ant jų su sunkumu!" jie sakė su linksmu pasityčiojimu. Aš pradėjau barti ir keikti juos iki pasijutau, kad jau neturiu daugiau nei pasiryžimo nei žodžių ginti studentus. Pamenu, išėjau iš sklepo tarsi pamišusiu žmogum, su nematoma mirtina išraiška, ir spaudimu širdyje. Toje naktyje, sėdėdamas ant ežero kranto, mėčiau akmenis į tamsų vandenį ir galvojau penkiais žodžiais, kuriuos aš nuolatos kartojau.

"Ką aš dabar turiu daryti?"

Desperatizmo apimtas pradėjau mokintis griežti smuiku. Bandymus naktyje darydavau dirbtuvėje neduodamas ramybės prižiūrėtojui ir pelėms. Gruodžio mėnesį nutariau nusižudyti. Aš bandžiau nupiešti būdus šio mano nusitarimo knygoje "Įvykis Makaro Gyvenime." Bet mano bandymai nebuvo sekmingi, knyga išėjo neaptašyta, nepatraukianti del stokos vidujinės tiesos.

Nupirktą revolverį iš praeivio rinkoje aš radau užtaisytą keturiomis kulkomis. Šaudamas krūtinėn, maniau pataikyti širdin, bet pasisekė pažeisti plaučius, ir į mėnesį laiko jautimosi blogai ir silpnai aš vėl grįžau dirbtuvėn. Bet tas nebuvo ilgam. Vieną vakarą, pabaigoje kovo mėnesio, kada aš sugrįžau dirbtuvėn iš kepyklos, radau savo kambaryje "Khokhol" sėdinti krėsle prie lango, liūdnai rūkant storą cigaretą ir dabojant atsargiai debesio dūmus, kylančius į orą.

"Ar tu neužimtas?" jis užklausė dar pirm pasveikinant mane.

"Taip, dvidešimts minučių."

"Atsisėsk, pakalbėsime."

Jis buvo kaip ir visada tvirtai susivyniojęs žipone juodos skūros, jo šviesi barzda išsklaidyta ant plačios krūtinės, virš užsispyrusios kaktos, sunkiai surauktos. Trumpais kirptais plaukais. Jis dėvėjo storais valstiečio čebatais, iš kurių veržėsi smarkus kvapas smalos.

"Taip," jis pradėjo po valiai ir negarsiai. "Ar tu norėtum eiti ir būti su manim? Aš gyvenu kaime Krosnovidovo, keturios dešimts penki verstai žemyn prie Volgos. Aš turiu dirbtuvę ten, tu galėsi pagelbėti man; tas užims truputį tavo laiko. Aš taipgi turiu daug gerų knygų, ir tas pagelbės tau tavo moksle. Ką tu manai apie tai—ar sutiksi?"

"Taip."

"Užtat, aš lauksiu tavęs penktadienį prieplaukoje Kurbatov. Klausk tenai prekybinio laivo iš Krosnovidovo, priklausančio Vasiliui Penkovui. Bet aš būsiu vietoję tuom laiku ir saugosiu, kad pamačius tave. Iki pasimatymo!"

Jis atsistojo ir ištiesė savo plačią ranką į mane, antra ranka išsiimdamas iš kišenės didelį apvalainą sidabrinį laikrodį, į kurį pažiūrėjęs tarė:

"Mes užbaigėmė į šešias minutes. Oh, beje, mano vardas yra Mikaila Antanovič Romsa. Tai viskas."

Jis išėjo be apsisukimo aplink, padėdamas savo kojas tvirtai ant grindų, nešdamas atsargiai savo galingą, tvirtai subudavotą kūną.

Dvi dieni po tam aš plaukiau į Krosnovidovą. Volga tik ką pradėjusi dužti, pilki apvalainiai kirsti gabalai ledo plaukioja ne taip dažnai paviršiuje neramių vandenų; plačiadugnis laivas perima juos, ir jie atsimuštdami į pirmagalį trupa ir byra į smulkius krištalus nuo sumušimo. Smarkus vėjas žaidžia aplink, mesdamas vilnis begailestingai prie krantų. Saulutės spinduliai, atsimušė į gaivias, tarsi permatomo stiklo, ledo skeveldras. Prekybinis laivas, sunkiai prikrautas bačkomis, maišais ir dėžėmis, pradėjo savo kelionę. Jaunas valstietis Pankov, gražiai apsirengęs kailiais, išsiuvinėtais daugiaspalviais tresais, prie rato—vadovybėje. Jo veidas ramus, jo akys turi šaltą žvilgsnį, jis yra tykus, ir primena vieną mažą valstietį.

Prie laivo krašto plačiai išskėstomis kojomis stovi Pankovo darbininkas Kukuškin, susivėlęs mažas valstietis, suplyšusiame apsivilkime, kuris surištas šniūru, ir dėvi sulamdytą kunigo kepurę. Jo veidas dengtas sudrėskimais ir sumušimais. Jis stumdo ledo gabalus su savo dideliu inagiu, keikia be paliovos:

"Atsitrauk iš čionais, tu!"

Aš sėdžiu su Romasu ant prikrautų dėžių. Po išplaukimo jis kalba į mane minkštai:

"Valstiečiai manęs neapkenčia, ypatingai bagočiai. Tas nuopelnas pereis ir ant tavęs, žinoma."

Kukuškinas dėdamas įrankį skersai dėnio po savo kojomis kalba gyvai, kreipdamas savo veidą į mus:

"Kunigas Antanovič yra vienu, kuris labiausia neapkenčia jūsų!"

"Tas tiesa," patvirtino Penkovas. "Tu esi tarsi kaulas pasiutusio šuns kakle!"

"Bet aš turiu ir draugų, turi ir tu," girdėjau Kokol sakantį. Buvo šalta. Saulutė kovo mėnesį prastai šildė.

Aš klausiau jo atydžiai, tikėjau kiekvienam žodžiui ką sakė. Man patiko jo rimtumas, jo neišpasakytai puiki kalba, taip paprasta ir daug reiškianti.

Kiekvienas jaučia, jog šis vyras žino daug, ir turi pasitikėjimą žmonėse. Aš esu ypatingai linksmas, jog jis neklausia priežasties del ko aš norėjau nusižudyti save. Kitas vyras jo vietoje norėtų žinoti tą jau senai, ir tas klausimas vargino mane sunkiai. Taip sunku atsakyti tą. Tik velnias pats žino del ko aš norėjau nusižudyti. Veikiausia aš būčiau davęs ilgą ir sunkų išaiškinimą. Bet suvis nei pamislyti nenoriu aš apie tai. Kaip gera yra būti čia ant Volgos, viskas laisva, linksma.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

LENKŲ VALDANČIOJ SUVALKIJOJ

Okupuotos Lietuvos krašte Suvalkija vadinamas tas kraštas už Gardino, kur Augustavas, Seinai, Punskas, Vižainis ir Vygrai. Ta Suvalkija—girių, ežerų, upių ir vargo kraštas.

Kas yra Suvalkija, paklausk vilnietį. Jis pasakys, kad kraštas, kur žmonės pora arklių važinėja. Daugiau nieko. O čia yra įdomių dalykų. Čia lietuviai gyvena pasienio ruožtu. Berznyko, Seinų, Smalėnų, Punsko, Besailių ir Vižainio parapijos su išimtimis yra apgyventos lietuviais. Šale jų keliolika kaimų apgyventa dar Aleksandro atgabentais sentikiais. Apie Augustavą, Vygrus, Suvalkus gyvena "tuteišai" ir visokie atsibastėliai.

Jeigu kalbėsime apie žemę, tai paminėtose vietose yra visokios. Yra gerų dirvų, bet vietomis yra ir pustomų smiltynų, užleistų skynimais ir visai nuvertintų brūzgynų. Nuomonė, kad Suvalkija yra turtingiausias Lietuvos kraštas, yra perdėm klaidinga. Turtingoji Suvalkija randasi Lietuvoj, o Lenkijos valdomoj Suvalkijoj pasilikęs tik skurdas. Šimtai jaunų vyrų ir merginų iš šio krašto išvyko į Franciją, Braziliją, Argentiną ir kitas šalis laimės ieškoti.

Tačiau prie vargo padidinimo prisideda žmonių apsileidimas ir nerangumas. Suvalkiečiai yra labai konservatyvūs. Su tuo konservatyviškumu jie atsparūs visokiems negalams, kuriuos perša svetimi parėjūnai, bet tuo konservatyviškumu atstumia ir naujovišką gyvenimą.

Daug keblumų sudaro paskutiniu metu praplėsta pasienio juosta ir išleistieji nauji Lenkijos įstatymai, kurie varžo kaimuose gyvenančius lietuvius. Pasipila pabaudos ir nieku nekaltų žmonių tąsymas.

Be to, čia yra daug išgamų—parsidavėlių, kurie už judošiaus skatikus skundžia savo kaimynus, patys prisidėdami prie apsunkinimo ir taip nelengvos buities.

Uždarius lietuviškas organizacijas, suvalkiečių kultūriniai reikalai neteko paramos. Vienur kitur buvo steigiamos "svetlicos," bet trūkstant pritarimo greitai išnyko. Bet organizuoto gyvenimo sulaikymas neša blogus vaisius. Girtuokliavimas, muštynės, bylos, pirmiau aprimusios, šiandien vėl atgyja. Tik nekuriuose kaimuose jaunimas pamėgo sportą, kuriuo užsiima sekmadieniais.

PRAĖJO DIDELĖ AUDRA

Panevėžys.—Birželio 26 dieną Panevėžyje siautė didelė audra. Vakariniam priemiesty, Klaipėdos gatvės gale buvo nuneštas vieno klojimo stogas, išlaužti keli medžiai. Mieste audra daug kur sugadino elektros laidus, išvertė keliolika telefono stulpų ir medžių. Del audros padarytų nuostolių, nekuriose miesto dalyse buvo nutrauktas telefono susisiekimas.

SUDEGĖ KIRMELIŲ KAIMAS

Panevėžys.—Raguvos apylinkėje siautė audra su perkūnija. Žaibui trenkus, užsidegė Kirmelių kaimas ir per trumpą laiką 23 kelių ūkininkų trobesiai pavirto pelenais. Dideliam vėjui pučiant ugnis taip greitai išsiplėtė, kad žmonės vos spėjo pasprukti iš gyvenamų namų. Jokio turto nebuvo galima išgelbėti. Trobesiuose buvę uždaryti apie 100 gyvulių sudegė. Sudegė 7 ūkininkų visas namų turtas, gyvuliai, pašarai ir kita šių metų ūkio manta. Skaitoma, kad ši audra Kirmelių kaimui padarė per 100,000 litų nuostolių.

Gaisro vieton buvo nuvykusi Raguvos ugniagesių komanda, kuri sustabdė tolimesnį ugnies plėtimąsi.

VILKAVIŠKIS NURAIBINTAS

Jei prieš mėnesį laiko būtų kas užsukęs į Vilkavišką, būtų pamatęs, jog visose centrinėse gatvėse dažomi ne tik langai, tinkuotos sienos, bet ir mūrinių namų kiekviena plyta nudažoma raudonai ir apvedama juoda ar balta juostele.

Dažymosi sezonas užsibaigė, kopėčios, buomai, lentos ir susitepę dažytojai iš gatvių pražuvo, bet Vilkaviškis tebeliko raibas. Tačiau dažėsi, kaip kas norėjo. Vienas plytas apvedžiojo juoda spalva, o kaimynas balta, todel gavosi nei šis nei tas. Keisčiausia, kad dažymąsi boikotavo tie, kurių namuose randasi valstybinės ar pusiau valstybinės įstaigos. Lietuvos bankas, inteligentų kliubas ir valstybinė pilstytuvė pasiliko murzinais.

KAIP PLUNGĖS KAPUCINAI MULKINA ŽEMAIČIUS

Birželio mėnesio pabaigoje vienuoliai kapucinai Plungės "Liurde" surengė ligonių kongresą, į kurį suplaukė nemaža senų ir jaunų, šlubų, paraližiuotų ir įvairiomis ligomis sergančių žmonių. Ligoniai atvyko į Plungės "Liurdą" stebūkluose ieškoti sveikatos, nes jiems buvo skelbiama, kad ši vieta šventa ir ligoniai pasveiksta. Tačiau nežiūrint skelbimų, kad "Liurde" galima stebūklais pasigydyti, keli kapucinų sumulkinti ligoniai vadinamo kongreso metu mirė. Ta proga kapucinai Plungėje įrengė tam tikrą kūdrą, kurią ir pašventino. Kūdros viduryje pastatytas akmuo, o ant jo Smetonai gerindamiesi pastatysią švento Antano statulą. Kunigai ragins į tą vietą eiti visus žemaičius pasigydyti. Į tą vandenį kiš visokias žaizdas ir platins ligas po visą Žemaitiją. Kunigai savo jomarkus, vadinamus kongresais, darysią kasmet.

Kitose šalyse baustų už tokius ligų platinimus, o Lietuvos fašistinė valdžia tyli. Prieš tai turėtų pasisakyti daktarai.

LIETUVA ATGAUS ATMOKĖJIMĄ UŽ NAUDOJIMĄ VAGONŲ LENKŲ KORIDORIUJE

Tarptautiniam geležinkelių susisiekime Lietuvos keleivių ir bagažo vagonai naudojami tarp Rygos-Kauno ir Berlyno. Šiam susisiekimui sutartį yra pasirašę visos vakarų Europos valstybės. Kitaip sakant, yra sudaryta tam tikra geležinkelių sąjunga, į kurią įeina Lietuva ir Lenkija. Sulyg tos sutarties, kiekviena šalis atmoka kitai už jos teritorijoj naudojimąsi vagonais. Kadangi su Lenkija Lietuva neturi diplomatinių santykių, tai už naudojimąsi Lietuvos vagonais Lenkijos koridoriuje niekas iki šiol neapmokėdavo. Dabar įvykusioj geležinkelių konferencijoj Badene Lietuvos delegacija pasikvietė tarpininkauti vokiečius, kad Lenkija apmokėtų už vagonų naudojimąsi Lenkų koridoriuje. Po ilgų ginčų tapo padaryta sutartis, su kuria per vokiečių tarpininkavimą Lietuvai bus atmokėta 300,000 litų.

TAUSALO UPELYJE PRIGĖRĖ ANTRAS ŽMOGUS

Telšiai.—Iš Tausalio ežero ištekančiame upelyje vandens gėles skindama nesenai prigėrė Eigirdžių kaimo gyventoja Valkienė Ona. O birželio 25 dieną tam pačiam upelyje ir toje pat vietoje prigėrė 28 metų amžiaus Paalksnis Stasys.

Paalksnis iš Medinių kaimo ėjo į Eigirdžius ir priėjęs upelį nusirengė ir pradėjo maudytis. Besimaudydamas čia pat ir prigėrė. Kaip jis maudėsi, niekas nematė, tik vėliau žmonės pastebėjo, kad ant upelio kranto guli kaž kieno drabužiai ir kad niekas jų neatsiima. Pradėta žiūrinėti ir iš drabužių nustatyta, kad tai minėto Paalksnio. Po kiek laiko buvo surastas ir lavonas.

TIKINTYSIS TVIRKINO SAVO DUKTERĮ

Telšiai. — Birželio 27 dieną Telšių kriminalė policija suėmė ir patalpino Telšių kalėjiman gerai žinomą Varnių miesto pramoninininką D. už sanguliavimą su nepilnamete savo dukterim. Apylinkės gydytojai del šio dalyko labai nustebę, nes suimtasis buvo laikomas padoriu ir didžiai tikinčiu žmogumi.

KIRVIU SUKAPOJO VYRUI GALVĄ

Raseiniai. — Birželio 20 dieną mėsininkė D-nė keliais kirvio smūgiais sunkiai sužalojo savo vyrui galvą. Be to, ji perkirto ranką sūnui, kuris gelbėjo tėvą. Mėsininkė jau kurį laiką sirgo nervų liga. Dabar ji policijos suimta. Vyrui sužalota galva taip sunkiai, kad nėra vilties išgyti.

NEAPSIGINA NUO ŠERNŲ

Alytus.—Jaujakiemio kaimą, Merkinės valsčiuje, apnyko šernai, kurie ūkininkams pridaro daug nuostolių. Jau antra vasara, kai šernai knisa bulves, miežius ir žirnius. Keletas ūkininkų sunaikintas bulves ir kitus javus turėjo atsodinti bei atsėti. Tos apylinkės ūkininkai skundžiasi del padarytų nuostolių, bet nesuranda kur kreiptis, kad tuos šernus sutvarkytų.

NUSINUODYJO SUVILTA MERGINA

Raseiniai.—Birželio 22 dieną Biržų mieste nusinuodijo prekybininko tarnaitė Jasiulytė. Nusinuodijo todel, kad vyras, kuris ją mylėjęs ir išviliojęs iš jos nemažai pinigų, atsisakė vesti.

MAŽAI BUS CUKRINIŲ RUNKELIŲ

Rokiškis.—Del didelių sausrų cukrinių runkelių tesudygo 50 nuošimčių, o vietomis 75 nuošimčiai. Ūkininkai tą žemę, kur buvo pasodinti runkeliai, vėl iš naujo aria ir sėja javus.

DALIS KAUNO ŽMONIŲ GYVENA PO GAMTOS PASTOGE

Kaunas—Esant šiltam ir sausam orui, daugelis žmonių Kaune ir jo apylinkėse nakvoja lauke; miega parkuose ant suolelių. po medžiais krūmuose. Kai kurią naktį tų nakvotojų patikrinamos asmenybės, bet kadangi jie turi asmens dokumentus, tai lauke nakvoti niekas jiems negali uždrausti. Lauke nakvoja ne tik įvairūs valkatos, bet yra nemaža ir šiaip jau darbininkų, kurie vasarą ar del remonto ar del nuomos nesumokėjimo savo kambarius apleidžia

PAVOGĖ IR NUŽUDĖ KIAULĘ, O PASKUI ŠEIMININKĄ

Kretingos apskrities, Kurmaičių kaimo gyventoja Barbora Papeivienė vieną naktį pro miegus išgirdo kiaulės žviegimą. Ji pažadino savo įnamį Kazį Steponaitį ir prašė eit pažiūrėt kiaulės. Steponaitis sugrįžęs pasakė, kad Papeivienės kiaulė mieganti, o iš gretimo tvarto dingo jo bekoniukas. Steponaitis apsirengė ir greit išbėgo ieškoti bekoniuko. Sakėsi pranešiąs apie vagystę policijai, nes įtariąs, kas jo bekoniuką pavogęs.

Steponaitis negrįžo, o po kelių valandų seniūnas pranešė Papeivienei, kad jos įnamis Steponaitis rastas ant Akmenės kranto nužudytas. Netoliese rasta paskerstas ir paliktas bekoniukas.

Buvo įtartas to kaimo gyventojas Feliksas Mašickas, 27 metų amžiaus. Mašickas buvęs žiaurus žmogus, vagiliaudavęs, savo arklį ganydavęs po svetimas pievas, kerštingas.

Tiesioginių įrodymų nebuvo, bet Šiaulių apygardos teismas, remdamasis įvairiomis netiesioginėmis aplinkybėmis, Mašickį pripažino kaltu ir nubaudė visą amžių kalėti.

LIETUVIŠKAS "TARZANAS" UŽPULDINĖJA IR ŽUDO MOTERIS

Liepos 7 dieną Kleboniškio miške, baloje buvo atrasta išniekinta ir nužudyta 13 metų amžiaus mergaitė T. Cveiginaitė, kuri kartu su suaugusiais vasarojo Kleboniškio kurorte.

Medicinos ekspertyza kontestavo, kad mergaitė pirma buvusi kumštimi į dešiniąją pusę veido primušta taip smarkiai, kad nuo smūgio į smegenis įsiliejęs kraujas ir nuo to būtų įvykusi mirtis. Bet mirtis įvykus greičiau del vandens ir purvo, įsisunkusio į plaučius. Taigi, nužudytoji baloje prigėrė.

Liepos 7 dieną po pietų buvo Cveiginaitės laidotuvės, kuriose dalyvavo labai daug žmonių ir pradžios mokyklų mokinių, nešinų gyvomis gėlėmis. Ji palaidota Kauno žydų kapinėse.

Apie Cveiginaitės nužudymą susidaręs variantas, kad ją nužudęs koks nors "tarzanas." Mat birželio mėnesyje prie Pernaravos, Kedainių apskrityje, miške buvo užpulta viena moteris ir išniekinta, bet ji palikta gyva.

Tą pernaraviškę moterį užpuolęs kažkos "tarzanas:" apaugęs plaukais, nesiprausęs, apiplyšęs ir, apskritai, esą matyt, kad tai yra žmogus, kuris bastosi po miškus ir patiltes, gyvena atsiskyręs nuo žmonių, slapstosi. Gali būti, kad tai koks besislapstąs nuo policijos piktadarys ar plėšikas. Toks "tarzanas" galėjęs atsibastyti ir į Kleboniškių kurortus ir į jo rankas patekus Cveiginaitė. Arba galėjęs koks kauniškis "bezprizornikas" Cveiginaitę nužudyti. Tačiau vien aišku, kad tai būta iškrypėlio, nenormalaus žmogaus.

KONTRABANDININKŲ GUDRYBĖS

Tiek Lietuvos, tiek Vokietijos pasienis yra stropiai saugojamas. Su kontrobanda kovojama visu griežtumu: stovi dvi pasienio sargybų linijos. Rodos, nė uodas negali nuskristi į antrą pusę be kontrolės žinios. Be to, kontrolei padeda ir Nemunas. Nemuno žemupys yra gilus ir platus; tik geras plaukikas gali perplaukti, bet su prekėmis pereiti—neįmanoma. Valtimi plaukti—tiesiog policijai į nagus patekti, nes krantai saugomi policijos. Tamsiomis naktimis apšviečiama prožektoriais. Bet ir tokiai apsaugai esant kontrabanda vis delto eina į abi puses. Į Vokietiją sviestas ir mėsa, o į Lietuvą—eteras ir kita. Ir policija sulaiko kontrabandos daugumą ne per sieną einant, bet viduje, keliolika kilometrų nuo sienos perduodant tarpininkams.

Per sieną gabena tik seni, patyrę kontrabandininkai. Su tokiais sunku ir policijai kovoti, nes jie gudriai sugeba maskuoti savo pėdsakus. Pavyzdžiui, dieną priperka prekių, pasiima tinklą ir ateina į Nemuną žvejoti. Kartu su tinklu atsineša ryšulį. Bežvejodamas jį "nuskandina." Tik ne amžinai. Ryšulys pririšamas prie kabelio, kurio vienas galas antram krašte nuskandintas. Sutemus, eina berniukas Nemuno krantais pasivaikščiodamas, seka sargybinius ir progai pasitaikius pasiima "dovaną" iš užsienio. Kartais policija ir tokias gudrybes suseka.

Čia įvairiais būdais nešama. Sukamas sviestas apie pilvą (tik vasarą tirpsta), šilkai apie kojas, gi mašinėlių akmenėliai įsiuvami į drabužių atlapus, sagas ir kitur. Tokiu būdu į Lietuvą plaukia šilkai, žiebtuvėliai, eteris ir įvairūs gėrimai.

POLICIJOS MEDŽIOTOJAI SUDBURYJE

SUDBURY. — Aštuoni metai atgal, vasaros laike buvo nušautas vienas policininkas. Nušovimo priežastis niekam nežinoma ir iki šiam laikui, kaltininkas nesurastas. Prieš tris savaites įvyko antras toksai atsitikimas. Anksti rytą net septyniomis kulkomis tapo peršautas policininkas Fred Davidson, kuris pasikankinęs porą dienų mirė. Kaltininko irgi nesuranda.

Sudburietis

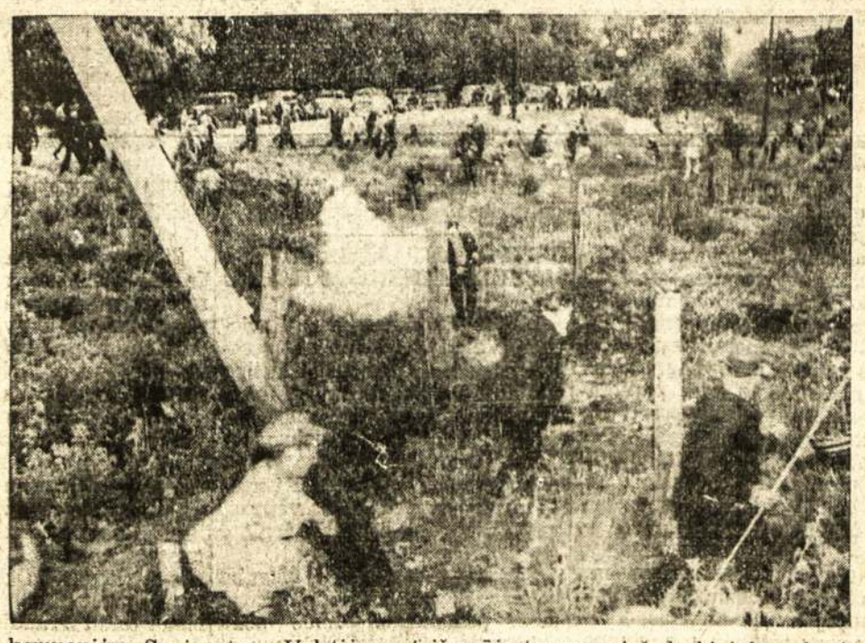

Plieno kompanijos Suvienytose Valstijose atsižymėjo teroru prieš darbininkus, kurie išėjo streikan, kad priversti kompanijas pildyti kongreso tarimą, kuris užtikrina darbininkams teises prigulėti prie unijos. Čia vaizdas iš policijos užpuolimo ant pikietininkų Newton plieno fabriko, Munroe, Mich. Policija veja pikietininkus per daržus.

Faktai Apie Palestiną

Anglijos planai suskaldyt Palestiną į tris dalis gimdo tarp žydų ir arabų opoziciją ir atsiranda galimybė, kad abi tautos jungsis į vieną opoziciją, nes tie planai pažeidžia abiejų tautų reikalus. Suvienytas veikimas šiuo klausimu lengvai nuvestų prie abiejų tautų santykių sustiprinimo ir įsteigimo Palestinoj demokratiškos valdžios, kurioj žmonių reikalai būtų apsaugoti savitarpine sutartimi ir šalį paliuosuotų nuo Anglijos imperializmo.

Kadangi Palestina dabartiniais laikais tapo fokusų punktu, reikia įsigilinti į esamą jos padėtį.

Palestina randasi tarp Viduržemio jūrų ir Jordano upės. Jos apėmis yra 10,000 ketvirtainių mylių. Tai yra turtinga pajūrio lyguma. Esdralaelono klonis kerta ją per vidurį ir tęsiasi šiaurėn. Jordano klonis tęsiasi nuo Galiliejaus iki Mirties jūrai, jis randasi žemiau jūros lygio.

Jordanas yra labai svarbi upė. Į šiaurę nuo Tiberijos, apie Huleh ežerą, kur randasi žemė tinkama drenažui ir irigacijai, susikoncentravo didelė imigracija. Į pietus nuo Tiberijos, aštuonių mylių ilgyje, upė nupuola 130 pėdų. To pasekmėje Palestinos elektros korporacija iš to vandens kritimo gauna 18,000 arklių pajėgą, bet pilnai išvysčius galima gauti 48,000 arklių pajėgą.

Palestinoj gyventojų 1922 metais buvo sekamai: moslemų, 589,000; žydų, 83,000; krikščionių, 71,000. Bendrai paėmus, visoj šalyj 743,000 gyventojų. Padrąsinus anglams žydus imigruoti Palestinon, kas metai pribūdavo po 45,000 žydų. Tačiau iki šiol Palestinoj randasi du kart daugiau arabų. Žydų priskaitoma apie 400,000, o visų žmonių skaičius siekia 1,200,000.

Senovinį jūrų miestą Jaffa, su 60,000 gyventojų, daugiausia apgyventą moslemais, dabartiniais laikais žymiai pralenkė Tel Aviv miestas, kuris yra didžiausiu miestu Palestinoje, moderniškiausiu netolimuose rytuose ir vienintėliu galūtinai žydišku miestu visam pasaulyje. Jame gyvena 135,000 gyventojų.

Naujas Anglijos Planas

Naujai sumanytas planas turi sudaryti naują žemlapį. Į tą sprendžiamą teritoriją įeina Transjordanas, su 16,000 ketvirtainių mylių plotu ir Palestina su 10,000 ketvirtainių mylių plotu. Šie 26,000 ketvirtainių mylių nuspręsta padalinti sekamai:

Į žydų valstybę, apimančią 2,500 ketvirtainių mylių; į arabų karalystę, apimančią 23,000 ketvirtainių mylių; ir į anglų mandatą, aplink Jaruzalę, apimantį 500 ketvirtainių mylių.

Į žydų valstybę įeitų daug pajūrio lygumų, Esdraelono klonio, Galiliejus ir Jordano aukštupiai su elektros įrengimais. Dabartiniu laiku ten gyvena apie 600,000 žmonių, iš kurių 225,000 yra arabų. Daugelis iš jų, ypatingai gyvenantieji kaimuos, sulyg Anglijos plano turėtų būt išdeportuoti į arabų karalystę.

Arabų karalystė turėtų apgaubti Palestinos aukštumas, Gaza dykumas ir retai apgyventus rytinius Jordano rajonus. Dabar ten gyvena apie 600,000 žmonių, iš kurių tik 1,250 žydų tautybės. Nekurie žydai ten yra apgyvenę žemę, bet sulyg plano turėtų būti panaikinta jų kolonizacija. Arabams atitektų ir Mirties jūra.

Anglijos mandatas apimtų šventuosius miestus, Jaruzalę ir Betliejų, Tiberiją ir Acre miestelius, su koridorium išeiti į Haifą, pagrindinę jūrų bazę.

Tokius tai planus Anglija patieks Tautų Lygos mandatų komisijai, kuri turi galią išspręsti tokius klausimus. Tačiau iš kalno matosi, kad iš to nori pasinaudoti pati Anglija, o toks padalinimas tų tautų santykių nepagerins.

Apibudino Sovietų Sąjungos Gerlaikio Augimą

TORONTO.—Liepos 23 dieną Queens parke buvo sušauktas masinis mitingas, kuriame išdavė raportą nesenai iš Sovietų Sąjungos grįžęs Toronto distrikto amatų ir darbininkų tarybos sekretorius John Buckley, kuris su kitų tautų unijų vadais buvo pakviestas atlankyti Sovietų Sąjungą ir ten važinėjo keturias savaites.

"Ėjau kur norėjau ir kalbėjausi su kuo tik norėjau," sako Buckley. "Visą savo amžių, kaipo socialistas, kovojau už socialinius įstatymus, o ten nuvykęs radau juos egzistuojant. Per keturias savaites lankymosi niekur nemačiau, kad būtų apleistas vaikas. Kūdikis Sovietų Sąjungoje yra viskuo. Kūdikiai nėra priežiūroje Oaksų, Wrightų ar panašių parazitų. Šiuo klausimu Sovietų Sąjungoj yra daugiau krikščioniškumo, negu kurioj nebūt buržuazinėj valstybėj," su entuziazmu pareiškė Buckley.

Kaipo unijistas, daugiausia kalbėjo apie unijų gyvenimą: "Sovietų Sąjungoje nėra bedarbės. Nuo 1928 metų industrijoje darbininkų skaičius pakilo iš 7 milijonų iki 25 milijonų, iš kurių 22 milijonai yra unijistais. Unijos kontroliuoja industriją ir jų sumokėtos duoklės eina socialinių reikalų gerinimui. Jie gauna už tai medikalinę pagelbą ir pašalpas laike ligų ir senatvės. Sovietų Sąjungoje darbininkams iš produkcijos atmokama 75 nuošimčiai, o 25 nuošimčiai eina industrijos plėtimui, kuomet kapitalistinėse šalyse darbininkų algoms paskiriamas mažiausias minimum. Laike kapitalistinio krizio Sovietų Sąjungos darbininkams algos tapo pakeltos 340 nuošimčių ir daiktai žymiai nupigo," pareiškė Buckley.

Toliau jis apibudino, kad Sovietų Sąjungoje nėra liuksuso, nes per šį laikotarpį buvo budavojama pagrindinė industrija, be kurios negalima vystyti šalyje gerbūvio. Dabar yra trūkumas batų, per tai, kad sabotažninkai laike kolektyvizacijos pradžios sunaikino daug gyvulių, tačiau caristiniais laikais Rusijoj buvo pagaminama 17 milijonų porų batų, o dabar pagamina 175 milijon. porų batų. Bet nepraeis nei dešimts metų, kuomet Sovietų Sąjungoj visų gaminių skaičius pralenks visą pasaulį.

"Sovietų Sąjunga jau nėra atsilikusi agrikultūrinė šalis, bet stiprios industrijos šalis, kurią valdo ne parazitai, bet darbininkai. Ką aš mačiau Sovietų Sąjungoj, tai trokštu tą matyti ir Kanadoje," pareiškė Buckley.

Toliau kalbėdamas ragino darbininkus, kad jam pritartų ne tik plojimais, bet svarbiausia balsais, kada juos reiks paduoti už darbininkų kandidatus. Minios akyvaizdoje pasmerkė šioje šalyje nešančius neturtingumą parazitus, bet to neturtingumo palaikytojai yra daug kaltesni: "Tokiu buvau ir aš," pareiškė Buckley.

Susirinkimui pirmininkavo parlamento atstovas Lawrence, taipgi kalbėjo unijistams gerai žinomas George Watson, ir visi pareiškė, kad jau laikas darbininkams suvienytomis jėgomis statyti savo atstovus į valdžią ir eiti prie tokių įstatymų įsteigimo, kokius turi Sovietų Sąjungos darbininkai.

Tenka pastebėti, kad šie virš paminėti darbininkų vadai dar nesenai buvo priešingi komunistams ir vengdavo su jais vienybės, o dabar, atsilankę į Sovietų Sąjungą, pamatę tikrovę, nuoširdžiai pradeda dirbti darbininkų suvienijimo klausime. Iš jų vaizduotės jau prapuolė visokios iliuzijos apie Sovietų Sąjungoje esančią diktatūrą, ką apibudino ir Buckley. Toks unijų vadų pakrypimas į gerąją pusę Kanados darbininkams turi didelės reikšmės, ir atvirai matosi, kad ateinančiuose rinkimuose darbininkai sutartinai statys valdžion savo kandidatus.

Ką matė Sovietų Sąjungoj John Buckley, jis parašys brošiūrą.

Rep.

Torontiečiai Apvaikščios Taikos Dieną

TORONTO. — Prieškarinė ir priešfašistinė kanadiečių sąjunga ruošiasi iškilmingai paminėti didžiojo karo prasidėjimo dieną, ketvirtąją rugpiūčio, kurią viso pasaulio progresyviai žmonės pasirinko kovai prieš karą už taiką.

Demonstracija įvyks rugpiūčio 4 d., 8 valandą vakare. Prasidės iš Queens parko ir kitų vietų, kurias komitetas nurodys vėliau. Eisena bus labai įspūdinga. Kiekvienas dalyvis gaus nusipirkti specialę juostą, rankose neš tam tikrą deglą ir visa minia įspūdingoj eisenoj neš vainiką prie žuvusių paminklo.

Tai viena iš įdomiausių ir įspūdingiausių už taiką demonstracijų. Toronto lietuviai privalo gerai įsidėmėti datą ir sekti tolimesnius nurodymus, kad dalyvavus šioj reikšmingoj taikos demonstracijoj.

Lietuviams vadovaus T. L. K. Lietuvoj Demokratijai Atsteigti.

M. G.

Negrai jaunuoliai, iš kurių 4 visai išliuosuoti, vienas nuteistas 20 metų kalėjiman, kiti 3 po 45 ir daugiau ir vienas nužudymui. Darbininkų judėjimas tęs kovą už visų išliuosavimą.

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Kur Šį Sekmadienį Montrealo Lietuviai?

VISI IR VISOS Į KANADOS LIETUVIŲ KONGRESO LIETUVOS LIAUDŽIAI GINTI METINĖS ŠUKAKTUVĖS, D. L. K. VYTAUTO NEPRIGULMINGO SALĖJE, 2161 ST. CATHERINE ST. E., MONTREAL

Kalbės Amerikietis, Jaunuolis, Kolegijos Studentas

Keist. Michelsonas

Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti išduos metinį raportą, kas nuveikta Kanados lietuvių per metus laiko, kiek sukelta pinigų priešfašistiniams Lietuvos kaliniams ir kt.

Menininkai suvaidins komediją, Kliubo Aido Choras ir Montrealo Jaunimo Choras dalyvaus programoje.

Kviečiame Montrelo ir apylinkės lietuvius-es kuoskaitlingiausiai dalyvauti. Sekmadieny, rugpiūčio 1 d., Kliubo salėje.

Laisva įžanga. Pradžia 2.30 val. p.p.

Kanados Lietuvių Komitetas
Lietuvos Liaudžiai Ginti.

Vieni Metai Apvienyto Kovos Darbo Atsteigt Demokratijai Lietuvoj

TRUMPA APŽVALGA KANADOS LIETUVIŲ VEIKIMO NUO KANADOS LIETUVIŲ KONGRESO

J. Yla

Pirmą rugpiūčio sukanka metai nuo Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti, todel bus neprošalį padaryti trumpą apžvalgą Kanados lietuvių veikimo per tą laikotarpį, tai yra nuo Kanados Lietuvių Kongreso, kuris atsibuvo Montreale, rugpiūčio pirmomis dienomis.

Ką Reiškė Kanados Lietuvių Kongresas

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti, kuriame dalyvavo arti 100 atstovų nuo įvairių Kanados lietuvių organizacijų, buvo labai didelės reikšmės įvykis. Iš vienos pusės, jis suartino Kanados lietuvius po liaudies fronto vėliava, o iš kitos—jis padarė spaudimą į Lietuvos fašizmą, nes tame kongrese Kanados lietuviai griežtai pasmerkė jo režimą. Kongrese dalyvavusieji įvairių organizacijų delegatai kelių tūkstančių Kanados lietuvių vardu pareikalavo iš Lietuvos fašistų valdžios atsteigti demokratiją, kurią ji sumynė 1926 metais, paliuosuoti visus laisvės ieškojusius Lietuvos piliečius, kurie sukišti į kalėjimus, ir t.t. Tie reikalavimai, kartu su Suvienytų Valstijų lietuvių reikalavimais, buvo skaudūs Lietuvos fašistams.

Kongreso proga Kanados lietuviai suaukavo nemažą sumą pinigų Lietuvos politinių kalinių sušelpimui ir Lietuvos liaudies kovų parėmimui.

Kongresas išrinko Kanados Lietuvių Komitetą Lietuvos Liaudžiai Ginti, kuriam pavėdė vadovauti visiems Kanados lietuviams kovoje už demokratijos atsteigimą Lietuvoje.

Paskui, po kongreso, po visus Kanados kampelius, kur tik randasi lietuvių, išsivystė bendras Kanados lietuvių liaudies judėjimas. Komitetai iš įvairių organizacijų atstovų ir pažiūrų dygo kaip grybai po lietaus. Net ir tokiose vietose, kur nebuvo organizacijų, susiėję lietuviai sudarė komitetus ir vystė veikimą ant liaudies fronto pagrindų.

Visų kolonijų komitetai per metus laiko atliko gana daug gerų darbų. Tų komitetų vadovybėje buvo sušaukta nemažai mitingų, kuriuose lietuviai turėjo progą pakelti savo balsą prieš Lietuvos fašistus ir jų režimą, persekiojantį Lietuvos žmones. Buvo surinkta nemažai aukų.

Nekurių kolonijų komitetai nesustojo vien ant to, jie pasiėmė sau už pareigą ginti Ispanijos liaudį, kurią užpuolė biaurus fašizmas, su tuo supratimu, kad gynimas Ispanijos liaudies yra kartu gynimu ir Lietuvos liaudies, nes jei fašizmas laimės Ispanijoj, tai jis išsilaikys ir Lietuvoj.

Kai kurių kolonijų lietuvių komitetai pasiėmė už pareigą traukti lietuvius į kitas Kanados darbo žmonių kampanijas, su tuo supratimu, kad laisvės apgynimas Kanadoje yra būtina sąlyga gynimui Lietuvos liaudies, nes jei reakcija laimėtų Kanadoj, žymiai pasunkėtų mūsų darbas del Lietuvos liaudies išliuosavimo; jei reakcija įsigalėtų Kanadoj, Lietuvos fašizmas jaustųsi dar stipresnis, būtų dar sunkiau atsteigti demokratiją.

Bendrai imant, Kanados lietuviai atlikom didelius darbus nuo to laiko, tai yra nuo Kanados lietuvių kongreso.

Yra ir Trūkumų

Bet nereikia manyti, kad viskas buvo taip gerai, kad negalėjo būti geriau. Niekas negalės užginčyti, kad tuo laiku, kada visa Kanados lietuvių liaudis su didžiausiu entuziazmu metėsi talkon Ispanijos liaudžiai, Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti visai užtylėjo tuo klausimu. Vadinasi, ne tik kad nesiėmė vadovauti Kanados lietuvių masėms, bet nei neužgyrė jų darbo, jų aukų, pasiaukavimo.

Turbūt komitetas mano, kad Ispanijos liaudies gynimas nieko bendro neturi su Lietuvos liaudies gynimu. Bet jei jis taip mano, jis labai klysta. Kanados lietuviai kitaip suprato. Kaip jau minėjau, Kanados lietuviai stojo talkon Ispanijos liaudžiai su tuo supratimu, kad jei fašizmas laimės Ispanijoj, jo nenugalėsi ir Lietuvoj.

Prie to, turime atsiminti, kad Lietuvos fašistai irgi susitepė savo rankas Ispanijos liaudies krauju. Ne paslaptis, kad jie siuntė ir tebesiunčia ginklus ir amuniciją. Lietuvos fašistų spauda kasdien puola Ispanijos liaudį ir jos gynėjus. O jei Lietuvos fašistai tą daro, jie daro tuo supratimu, kad jei fašizmas pralaimės Ispanijoj, bus sunku išsilaikyti ir Lietuvoj.

Neužtenka pasisakyti prieš Lietuvos fašizmą, reikalauti demokratijos atsteigimo. Reikia kovoti prieš jį. O šiandien didžiausia kova prieš fašizmą, kartu ir prieš Lietuvos fašizmą, eina Ispanijoj. Todėl Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti buvo pareiga stoti priešakin tos kovos, o jei to nenorėjo, tai nors užgirti Kanados lietuvių pastangas. Visai užtylėti negalima.

Kita Silpna Vieta

Kita silpna vieta Kanados lietuvių liaudies fronte, tai socialistinės minties draugai.

Apgailėtinai, tie draugai daugiausia energijos sunaudojo kovai ne prieš fašizmą, o prieš komunistų judėjimą ir prieš Sovietų Sąjungą.

Kai kas gal pasakysite, ką tas bendro turi su kova prieš Lietuvos fašizmą? Juk suvienytą frontą sudarant paliekamos teisės kiekvienai organizacijai skelbti savo principus?

Taip. Paliekamos teisės skelbti savus principus. Bet tie principai ir rodo, kur viena ar kita organizacija stovi. Gynimas trockistinių Vokietijos fašistų tarnų, šmeižimas Sovietų Sąjungos ir komunistinio judėjimo, yra ženklas, ant kiek toli nusistatę tie žmonės prieš fašizmą. Vadinasi, tas parodo, ant kiek jie kovoja prieš fašizmą ir prieš fašizmo priešus.

Kas nori kovoti prieš fašizmą, tas negali kovoti prieš fašizmo priešus. Trockistų sukilimas Barcelonoj aiškiai parodė, kad kovoti prieš komunistus, prieš liaudies fronto valdžią reiškia padėti fašistams. Jei ne fašistų talkininkų sukilimas, Ispanijos liaudies valdžia būtų galėjus panaudoti kovą prieš fašistus Katalonijos fronte ir būtų buvęs apgintas Bilbao miestas. Bet dėka trockistams, vietoj kovos prieš fašistus, tuo laiku valdžiai teko kovoti Barcelonos gatvėse.

Šiandien niekas negali užginčyti, jog Ispanijos liaudis geriausius draugus turi Sovietų Sąjungos darbo žmonių asmenyje, Sovietų Sąjungos valdžios asmenyje, kuri daugiausia paramos suteikė. Ispanijos liaudies armija turi geriausius kovotojus komunistų asmenyje. Jie iš visų šalių suplaukė ir šiandien tarptautinės brigados eilėsna susimetę grumiasi su fašizmu. Tik vien kanadiečių komunistų yra kritę Ispanijoj apie 25.

Socialistinės minties draugai ir draugės, jei nori kovoti prieš fašizmą, turi liautis kovoję prieš Sovietų Sąjungą, prieš komunistus. Tik tuomet jie atsistos ant tikro priešfašistinio kelio. Tikrai nesmagu matyti, kad nepartiniai lietuviai priešfašistinėj kovoj stovi daug aukščiau, negu socialistais, pasivadinę, priklausą socialistinei organizacijai.

Aš manau, kad būtų gerai, kad ir kiti draugai išsireikštų spaudoj Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti sukaktuvių proga. Pegelba įvairių nuomonių, diskusijų galėsime išvystyti geresnį judėjimą už laisvę, prieš fašizmą. To rezultate bus didesnė nauda Lietuvos liaudžiai ir mums patiems.

Barcelonos darbininkai ieško griūvėsiuose savo šeimynų narių po to, kai septyni fašistų bomberiai apibombardavo darbininkais apgyventą miesto dalį.

Liaudias žudynių organizatoriai — Musolinis ir nazių maršalas Werner von Blomberg, jam pribuvus į Italiją apžiūrėjimui Italijos armijos, nekurį laiką atgal. Matomai Blombergas norėjo persitikrinti, ant kiek stipriai organizuoti Mussolinio fašistai naujam karui.

LAISVAS KAMPELIS

Ontarijos Pilietis Klysta

Liaudies Balse, 180 numeryje, po antgalviu "Laisvas Kampelis" tilpo "Ontarijos piliečio" kritika. Jis kritikuoja draugą Ylą ir komunistų partijos liniją. Iš to "piliečio" aprašymo matytis, kad jis revoliuciniam judėjime turi labai mažai prityrimo ir neseka pasaulinės politikos. Mes pripažįstame kritiką, bet tiktai konkrečią, iš kurios galima pasimokinti, o ne tą, kuri rašoma kitų išbarimui. Jis, kritikuodamas, savo komentarų niekur neparodo, tad jo kritikos tikslas ar tik ne pilti vandenį ant jo įsivaizduojamo priešo malūno.

Paimkim Lenino raštus, o matysime kaip jis mokino kovoti. Jis kovojo prieš visus dešiniuosius nukrypimus, bet namažiau kovojo ir prieš kairiuosius nukrypimus. Mokino susijungti su visomis dirbančiomis masėmis, jei jos tik eina prieš kapitalizmą, išnaudojo ir buržuazinės grupės kovai.

Paimkim Trockį, kuris kritikavo komunistus, būk vienoj šalyj negalima socializmo įgyvendinti, bet pirma reikia padaryti revoliuciją visam pasaulyje. Jis ne tik su kitomis šalimis nenorėjo daryti taikos, bet norėjo pasivergti ir savo valstiečius. Šiandien viso pasaulio darbininkai mato, kad jo linija buvo perdėm klaidinga, o jis pats nusirito į fašistų lagerį.

Kas kita gaunasi, kur komunistai mokėjo visas progresyviškas grupes suvienyti kovai prieš fašizmą. Jeigu Francijos ir Ispanijos komunistai nebūtų pajėgę sugrupuoti apie save visų progresyvių masių, tai greičiausia fašizmas jau triumfuotų ne tik paminėtose šalyse, bet ir kitose. "Ontarijos pilietis" sako, kad suvienytas frontas užčiaupia burnas patiems komunistams, tai netiesa. Kur Sovietų Sąjunga savo idėjas daugiausia išgarsino, ar ne bendradarbiaudama su kitomis valstybėmis už taikos išlaikymą? Kur daugiausia pasiskleidžiama komunistinių idėjų, jeigu ne suvienytam fronte? Tačiau kaip komunistams, taip ir Sovietų Sąjungai nėra svarbu, kad save išsigarsinti, bet svarbu apginti darbo žmonių teises ir visą pasaulį nuo barbarizmo. Tad, kad ir mažiausia žmonių grupelė, ir jei ji nesutinka su komunistų idėjomis, bet jeigu ji stovi už darbo žmonių gerovę ir gynimąsi nuo fašistų, pilnai galima daryti suvienytas frontas.

Mano kaino maginerio, manymu, "Ontarijos piliečio" kritika nėra rimta ir tokiems raštams vietos neturėtų rastis mūsų laikraštyje.

L. Pilietis

Redakcijai Pastaba

Perskaitęs Liaudies Balso 180-tam numeryj straipsnį "Iš Didelio Rašto Išėjo iš Krašto" ir pasitaręs su draugu P. M. nutarėm sušaukti pažangesnius draugus del apdiskusavimo minimo straispnio, kad užprotestuoti redakcijai už įsileidimą į liaudies spaudą trockistinių fašistų agentų, kurie save apsimaskavę paniekina susipratusius darbininkus, rezoliuciją Komunistų Internacionalo VII pasaulinio kongreso, kuris įvyko 1935 metais, susidėjęs iš 400 delegatų, kurie atstovavo 3,480,000 narių, geriausių darbininkų vadų iš viso pasaulio. Taip pat paniekina Kanados Lietuvių Kongreso tarimus 1 ir 2 dienomis rugpiūčio mėn., 1936 metais, kuris susidėjo iš 90 delegatų, kuris atstovavo 85,900 narių iš visų Kanados kampų ir Suvienytų Valstijų.

Dabar liaudies spaudoj pasirodo tokie straipsniai, kurie eina prieš milijono pasaulio kovotojų nuomonę.

Perskaičius minimą straipsnį, kuris susideda iš apie 350 žodžių, negalima rasti nei vieno naudingo visuomenei. Ir ant tiek gudriai apsimaskavęs, kad gali suklaidinti mažiau susipratusius draugus-ges. Pavyzdžiui, imu savo koloniją. Nors visi yra progresyviai, keletas yra priklausančių organizacijose, ir partijoj, bet susirinkę išdiskusavo straipsnį ir nieko blogo neradę išsiskirstė. Reiškia sutiko su regresu. Gi straipsnis tiesiog duria su peiliu nugaron bendram frontui, Ispanijos valdžiai, sykiu ir tarptautinei brigadai, kuri šiandien guli Ispanijos apkasuose ir lieja kraują už pasaulio laisve; kurios eilėse yra ir šimtai lietuvių.

O redakcija, nenumaskavus, šleido į tūkstančius skaitytojų. Dabar iškilo klausimas, kas bus atsakomingas už skaitytojų nesupratimą teisingosios pusės neįžiūrėjimą straipsnio apsimaskavimo, pastatymą Barcelonos pardavikų ištikimais ir neteisingai paniekinimą valdžios,—ar redakcija, ar kas kitas? Ar redakcija gali pasiteisinti kampelio užvardinimu ir visai neaiškiu pasisakymu prieš? Kas bus atsakomingas už tuos, kurie sutiks su Ontarijos piliečiu ir renkant aukas pasakys, kad niekuomet nesutiksiu remti kapitalistų ir jų rėmėjų? Juk šiandien stovi pirmoj vietoj rėmimas priešfašistinės kovos ir gelbėjimas Ispanijos liaudies nuo pasaulio kraugerių. Aš reikalauju redakcijos, kad minimo straipsnio kiekvienas žodis būtų numaskuotas kuogrečiau, kad neišsiplėstų į tarptautinį veikimą.

S Zostautas

Redakcijos Pastaba: — Partijos linijos apdiskusavimas atiduodamas plačioms masėms, kurios sutinka, ir kurios nesutinka. Per tokias diskusijas partija nori gauti visokių minčių apie jos liniją ir ant jų remtis vystant savo darbą. Kas klaidingai nurodo, kitų pareiga gražioj formoj sukritikuoti.

Redakcija ar kas kitas išvadą padarys ant galo. Raštus talpinsime tik tų, kurie priduos redakcijai savo pavardę ir adresą. Anoniminių laiškų nesunaudosime.

KAIP EINA ORGANIZACINIO FONDO KĖLIMAS

Kaip yra žinoma, ALDLD Kanados Veikiantis Komitetas birželio mėnesį skyrė organizaciniam fondui sukelt. Tačiau išėjo truputį kitaip. Montrealas per tą mėnesį išpildė užsidėtą pareigą, sukeldamas virš trijų šimtų dolerių, o kitos kolonijos net iki tam laikui kvotos sukėlimo nei ne įpusėjo. Todel K.V.K. nutarimu vajus buvo prailgintas iki kiekvienai kolonijai pasitaikys proga savo pareigas atlikti. Žinoma, kad vajus negali būt nutęstas iki rudenio, o būtinai turi būt užbaigtas rugpiūčio mėnesyje. Pratęsimas padarytas todel, kad šis reikalas nėra dar taip prigijęs prie masių, kaip kiti būtini reikalai ir Vakarų Kanadoj ir Toronte pasidarė tam tikrų painiavų. Mat vakaruose visi draugai vasaros metu išvažinėję darbams, o Toronte tuo laiku iš nežinių papuolė kiti vajai. Prie to, dar nekurie draugai vis neįsivaizdina reikalo organizatoriaus, be kurio neapseina kitų tautų darbininkai. Tačiau vis smulkmenos organizacinio fondo kėlimas eina prie pabaigos ir pilnai pasitikima, kad užsibrėžtas planas šimtu nuošimčių bus išpildytas.

Iki šiam laikui yra sekamai pasidarbavę sekamos kolonijos: Montrealas pirmoj vietoj su virš trimis šimtais dolerių; Winnipegas antroj vietoj su $36.83; Torontas turi apie $30.00 ir darbuojasi; Sudburis sukėlė $25.00! redleikiečiai $13.20; kapuskasingiečiai $15.00; Fort William apylinkės miškų darbininkai $13.30; edmontoniečiai $7.66; hamiltoniečiai $6.38 ir lethbridgiečiai $10. Sutraukus šias sumas krūvon gaunasi apie $460.00. Na, o užsibrėžta visoj Kanadoj sukelti $500.00. Reiškia iki kvotos išpildymui nedaug trūksta.

Numatoma, kad torontiečiai dar tiek sukels, kiek yra sukėlę, mažiausia apie $60.00, įskaitant dabar turimus. Windsoriečiai dar renka. Trečio rajono komitetas irgi turi desėtkus blankų išsiuntinėjęs į provinciją. Taipgi iki šiol neatsiliepė gana stambi kolonija Timminsas; tikimės, kad jie atsilieps ir prie šio svarbaus reikalo prisidės sulyg savo išgalės. Tad abelnai paėmus, K.V.K. nuomone, organizacinio fondo kėlimas praeis šimtu nuošimčių pasekmingai. Bet atsišaukiame į visų kolonijų draugus, kad šį vajų kuogreičiausia užbaigti, ir kartu pastebėme, kad be nusistatytos kvotos negalima organizatoriaus palaikyti.

Del aiškumo tenka truputį priminti, kodel mums reikalingas tas organizacinis fondas. Gal kiekvienam yra žinoma, kad nei jokia unija nei darbininkiška organizacija nepasilaiko be organizatorių. Štai lenkai darbininkai turi vieną organizatorių, rusai bent keturis, jugoslavai apie penkis ir t.t. Kas gali paklausti, kaip jie palaiko tuos organizatorius?. Nagi organizacijų nariai moka narines duokles! Rusų darbininkų kliubų nariai moka, rodos, po 25 centus kas mėnuo, lenkų darbininkiškos organizacijos nariai moka po 10 centų kas mėnuo. Arba paimkime C.C.F. narius, jie moka irgi po 25 centus kas mėnuo. Toronte yra lietuvių socialistų kuopa, kuri nieko bendro neturi su Kanados Socialistų Partija, bet jos nariai irgi, rodos, moka po 25 centus į mėnesį. O kur šie pinigai eina? Nagi vienoj ar kitoj formoj vedimui organizacinio darbo. Lenkų, rusų, jugoslavų ir kitų tautų darbininkiški organizatoriai važinėja po kolonijas, steigia mokyklėles ir stiprina organizacinį darbą. Tokiu keliu dirba ir unijų organizatoriai, o yra ir tokių, kurie tas duokles paskiria kodiam nebūt laikraščiui, kad vestų jų užsibrėžtą propagandą. Vienu žodžiu, be organizacinių duoklių negali eiti organizacinis darbas. Na, o mes Kanados lietuviai, turėdami 600 revoliucinių darbininkų, kurie atlieka gana didelius darbus, iki šioliai organizaciniam darbui vesti beveik nemokėjome jokių duoklių. Tie pusantro dolerio, kuriuos sumokame ALDLD duoklių, yra skiriami ne organizaciniam darbui, bet apšvietai. Už juos gauname žurnalą ir knygas, kurios mums svarbios. Bet svarbus ir organizacinis darbas. Tad jeigu mes nemokėjome nacinių duoklių organizaciniam darbui, kaip kitų tautų darbininkai, tai ir prisiėjo tam tikslui vesti organizacinio fondo vajų. Todel draugai ir draugės turėtų būt galutinai aišku, kad šį darbą, ką mes dabar atliekame, kitų tautų darbininkai ir bent kokio pavidalo organizacijos atlieka sumokėdamos narines duokles. Nežiūrint kur ir kokiai politinei srovei mes priklausytume, visur susidurtume su mokėjimu duoklių del tos srovės organizavimo. Na, o jeigu naudinga Lietuvos fašistams siųsti savo agentus į užsienį ir demoralizuoti lietuvių darbininkišką veikimą, tai kodel mums nėra naudinga palaikyti organizatorių ir pasiųsti kur reikia? Tas turėtų būti visiems organizuotiems darbininkams aišku ir atminti, kad toms svarbioms pareigoms atlikti K.V.K. yra paskirtas tam tikslui gabus ir pasiryžęs tas pareigas eiti montrealietis, draugas K. Kilikevičius.

Winnipegiečiai atsiliepė, kad jiems organizatorius pas save turėti bus parankiausia ateinantį pavasarį. Būtų gera, kad tuo pačiu laiku maršrutas būtų pritaikintas visiems Kanados Vakarams. Todel draugai atsiliepkite. Prie to, mes manome, kad Sudburį gal bus galima atlankyti šį rudenį.

M. Guoba
K.V.K. Sekretorius

Jonas ir Bosas

"O tu pone—mano bose!
Visą amžių tau tarnavęs;
Tu pameni dar veikiausia—
Sunkiai dirbęs ir skebavęs.

"Duok, ponuli, savo ranką,
Ponaitėli—pabučiuosiu;
Šnipinėsiu, dirbsiu viską
Ir nuolankus aš tau būsiu . . ."

Jonas meldė—ašarojo,
Kai senatvė jį prispaudė.
"Kiką" gavęs jis galvojo,
Kodel ponas jį taip baudė.

"Kai tu buvai jaunas—tvirtas,
Tokį tuomet aš mylėjau.
Dabar senas—kam tu vertas?—
Už tai laukan vyt turėjau.

"Tu daug metų jau išdirbęs,
Senam reikia pailsėti.
Mano turtą, mane gerbęs,
Dabar gali pagulėti."

Bosas daugiau nekalbėjo,
Nusispiovė ir nuėjo.
Jonas galva palingavo
Ir akimis palydėjo.

Miškų Dar-kas

MONTREALIEČIAI PUIKIAI RĖMĖ LIAUDIES BALSĄ METINIAME JO PIKNIKE

Liepos 25 d. Montrealo lietuviai, vadovybėje ALDLD Pirmo Rajono, suruošė pikniką Liaudies Balso paramai. Piknike dalyvavo keli šimtai organzuotų ir neorganizuotų lietuvių. Gal būtų dalyvavę dar daugiau, jeigu nebūtų debesiuota erdvė ir jeigu nebūtų visos oro tyrimo įstaigos skelbusios lietų su perkūnija.

Apie 3-čią val. po pietų pikniko vedėjui drg. A. Keršiui atidarius pikniką, buvo išpildyta piknikinė programa, susidedanti iš įvairių lenktynių, kurias vadovavo drg. J. Naujokaitis. Bėgimo lenktynėse greičiausi pasirodė, laimėdami dovanas ir čampionų ženklelius, sekančiai: vaikų lenktynėse laimėjo drg. A. Adomonis; mergaičių—drg. D. Doveikytė; vyrų—drg. K. K.; moterų laimėjusios čampionatą draugės neteko sužinoti pavardės. Mėtymo pilkės į toli geriausia pasirodė drg. G, Kukenis ir J. Brukas.

Programa bepildant vakarų padangėje susitvenkė tamsūs debesiai. To negana, dar ir perkūnija pradėjo baladotis. Piknike didesnė dalis dalyvaujančių sukruto apleisti pikniką. Stambūs lietaus lašai ir smarkus vėjas išsklaidė didesnę dalį publikos. Bet iš to didelio debesio buvo mažas lietus, tik išsklaidė piknikaujančius. Orui susitvarkius vėl piknikas atsigavo, bet jau ne su tuo ūpu, kas buvo anksčiau. Kaimyniniai piknikai visiškai pakriko. Mūsų pikniko tik dalis programos sutrukdyta ir dalyvaujanti turėjo į rasotą žolę batus maudyti, bet mūsų judėjimo geri rėmėjai atkreipė į tai atydą ir dar nuoširdžiau rėmė pikniko ruošėjų atsišaukimus remti Liaudies Balsą.

Draugų posančaliečių (ALD LD 137 kp. moterų skyr.) vadovautas Bingo sulytas nustojo veikęs, bet pamainyta rėmėjų varžytinėmis, kur frontenekiečiai susirėmė su posančaliečiais rėmime Liaudies Balso. Posančaliečiai liko nugalėti. Pralaimėjusieji ruošiasi atkeršyti, apginti savo garbę. Šios varžytinės duoda Liaudies Balsui $8.70. Toliau seka atakavimas arbuzo ir Mussolinio "feiso" bolėmis vaišinimas. Čia puikiai darbuojasi drg. V. Bunkus.

Draugės frontenekietės (ALD LD 47 kp. moterų skyrius) paruošė garbės stalą, del rėmėjų varžytinių. Posančaliečiai šaukia kovon frontenekiečius. Susirėmia du galingi frontai už revoliucinės garbės apgynimą. Po apie pusvalandžio kovos kvoteriais, frontenekiečiai pasitraukia iš pozicijų. Jų vietą užima verduniečiai dd. A. Liokaitis ir S. Doveika. Jie garbingai laikosi ligi pabaigos kovos. Laimėtojai lieka posančaliečiai su drg. J. Urbanavičium priešakyj ir gerai posančaliečių garbę gynusiais draugais J. Jurkštu, B. Minotu ir kit. Šios varžytinės laikraščiui paramos davė $23.-75. Vertos didelio pagerbimo draugės frontenekietės už puikų stalo paruošimą ir paaukojimą, o draugams rėmėjams tenka garbė už puikų rėmimą vienintėlio kanadiečių lietuvių laikraščio Liaudies Balso.

Dar besivaišinant prie garbės stalo ir vėl užpuolė nelaimingas piknikui svečias lietus. Netenka laisvai užbaigti pikniką, net nepaskelbiant pikniko dalyviams rėmėjų populiarumo kontesto, tarpe ALDLD Montrealo kuopų. Piknikui pasibaigus komitetas susirenka ir priima kontesto davinius.

Populiarumo kontesto rezultatai sekanti: **ALDLD 47 kp. surinko 1,122 balsus, o ALDLD 137 kuopa surinko 1,879 balsus. Laimėtoja liko ALDLD 137 kp.,** gaudama iš pikniko ruošėjų garbės dovaną, Sovietų Raudonosios Armijos Vado drg. Vorošilovo didelį paveikslą. Kontesto puikiai darbavosi ALDLD 47 kuopoje drg.: V. Uldukis, surinko 490 balsų, E. Juraitienė—292 balsų, P. Skirka—100, V. Bunkienė—85; F. Bunkus, A. Keršys, E. Juškevičaitė, A. Šilinis, M. Gudas ir K. Kerbelis. ALDLD 137 kuopoje dd.: A. Skrupskis surinko 475 balsus, M. Barzdenienė—177 balsus, I. Sakalauskas (iš Lachinės) — 185, Mažilienė—137, P. Trečiokienė—132, E. Blažienė—130, J. Knistautas—105, P. Matulaitytė 100, V. Balčiunaitė—85, J. Milaknis—81, B. Janauskienė—80; po kiek mažiau balsų surinko dd. A. Kisielienė, A. Kilikevičienė, Doveikytė, Šuplevičienė ir Likas. Bendrai kontestas davė apie $30.00 Liaudies Balsui paramos .

Draugės aldietės šio pikniko priruošimui, jo rėmimui aukomis ir darbavimuisi piknike gerai atsižymėjo. Apie jų pasiaukavimą ir darbavimąsi pasiėmė pareigą parašyti viena iš komiteto narių. Tikiu ji supažindins mūsų skaitytojus su Liaudies Balso rėmėjomis.

Visiems Liaudies Balso rėmėjams ir darbavusiems jo stiprinime reiškiu varde Pikniko Ruošimo Komiteto ŠIRDINGIAUSIĄ PADĖKĄ. Komitetas turi sau už garbę pranešti, kad montrealiečiai per Liaudies Balso pikniką parėmė laikraštį su virš $100.00.

K. Kilikevičius

Skelbkitės Per Liaudies Balsą

Už visokios rūšies paieškojimus per Liaudies Balsą skaitome po 1 centą už kiekvieną žodį.

Už apgarsinimus profesijos ar firmos, rašinio formoj, skaitome po 2 centu už žodį.

Apgarsinimus rėmeliuose po 40 centų už kiekvieną colį špaltos pločio. Organizacijoms 20 centų.

Dažnesniems ir didesniems skelbimams duodama 25% nuolaidos.

Klišes (atvaizdus) darome sulyg atskiro susitarimo.

Paieškojimus talpinsime tik gavę mokestį.

Liaudies Balsas,
P. O. Station C., Box 1013,
Toronto 3, Ont., Canada.

KELIONEI Į LIETUVĄ

Nuolatinis susisiekimas

NEW YORK—KLAIPĖDA

(Per Gothenburgą, Švediją)
Laivų išplaukimai iš New Yorko

KUNGSHOLM .... rugpiūčio 19
DROTTNINGHOLM rugp. 26
GRIPSHOLM ..... rugsėjo 4
KUNGSHOLM ..... rugsėjo 14

Sutaupysi pinigą pirkdamas laivakortę ten ir atgal.

Reikalaukite mūsų bendros apie kelionę brošiurėlės ir kainoraščio. Gaunama nemokamai pas visus mūsų autorizuotus agentus, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley Str., Montreal, Que.

Posancaliečių Žiniai

MONTREAL. — Šeštadienį, liepos 31 d., 8.30 val. vakare ruošiamos

VAKARUŠKOS

posančaliečių salėje, 01234 Charlevoix St., Montreal.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti ypatingai posančaliečiai.

Rengėjai

MLS ir DPD Išrinko Delegatus į SDKLSPD Suvaž.

MONTREAL. — Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija, gavusi pakvietimą atsiųsti broliškus delegatus į Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Draugijos suvažiavimą, svarstė ir vienbalsiai pasisakė už pasiuntimą dviejų draugijos atstovų. Išrinkti dd. Z. Janauskas ir P. Jakubka.

M.L.S. ir D.P.D. per paskutinį pusmetį žymiai paaugus ne tik nariais, bet ir kapitalu. Pusmetiniame susirinkime raportavo, kad draugija turi 496 gero stovio narius ir $3,065.01 kapitalo. Į šešis mėnesius draugija paaugo virš 100 narių ir apie $1,000 turto.

Draugijos nariai vieningai sugyvena ir pati draugija labiau stoja už darbininkų organizacijų bendrą veikimą. Stambiai remia priešfašistines kovas, del to ir kas kart daugiau darbo žmonių rišasi su draugija ir patys nariai entuziastiškiau remia darbais draugiją. Nors, tiesa, yra ir minėtinų nekreipimų domės į draugijos reikalus. Susirinkimuose dalyvavimas ir gilinimasis į svarstomus klausimus turėtų būti labiau įvertinamas daugumos narių.

Nelaiminguose atsitikimuose esantiems lietuviams, jiems kreipiantis, draugija visuomet atsikreipimus priimdavo ir galimai pagelbėdavo, jei netiesioginiai iš savo fondų, tai nariai aukomis. Šiame pusmetiniame susirinkime kreipiantis paremti našlaitį Kaz. Skruibį, nariai suaukavo $27.42 ir mėnuo atgal draugija buvo paaukavusi $10 tam pat tikslui.

M.L.S. ir D.P.D. yra didžiausia lietuvių organizacija Montreale. Draugijos valdyba iškėlė obalsį organizuoti jaunuolius mūsų draugijon. Šitas obalis turėtų būti realizuotas kaip galint greičiau, nes priešingai draugijos augimas sustotų.

L. B. Korespondentas

ALDLD 47 kp. Užgyrė KVK Numatytą Organizatorių

MONTREAL. — ALDLD 47 kuopa svarstė Kanados Veikiančio Komiteto pasiūlytą nacionalį organizatorių. Po trumpų diskusijų nariai vienbalsiai pasisakė, kad K.V.K. pasiūlytas nac. organizatorius **drg. K. Kilikevičius** yra tinkamas toms pareigoms.

Kuopos finansų sekretorius drg. A. Keršys pranešė, kad kuopa yra sukėlus virš $150 nacionalio organizatoriaus fondan, kas reiškia, kad kuopa savo planą perpildė. Be to, kuopos ekonominis stovis irgi yra geriau pastatytas, negu kada pirmiau buvo. Už tai ačiū darbščiai valdybai ir kuopos aktyvystams, kurie rūpinasi organizacijos reikalais.

Industrinis Komitetas raportavo, kad darbuojasi susirišęs su Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers of North America (C.I.O.) unija. Kvietė aldiečius labiau susirūpinti unijų organizavimu, pirmoj vietoj statydami metalistų organizavimą.

Drg. V. Bunkus pranešė, kad dalis kuopos narių stropiai platina Lietuvos liaudies rėmėjo antifašistinius ženklelius. Jis, kaipo kuopos atstovas į K.L.K. L.L.G., kvietė, kad visi aldiečiai įsigytų antifašistinių ženklelių ir kitus Montrealo lietuvius aprūpintų tais ženkleliais. Kuopa pasisakė už darbavimąsi padarymui Kanados Lietuvių Kongreso metinių sukaktuvių paminėjimo visapusiai sekmingu.

Liaudies Balso metiniam piknike liepos 25 d. kuopos nariai pasisakė dalyvauti organizuotai.

Korespondentas

Iš Pusmetinio Moterų Susirinkimo

MONTREAL.—Liepos 20 d. ALDLD 137 kp. moterų skyrius turėjo savo pusmetinį narių susirinkimą, kuriame svarbiausiais klausimais buvo paimta, tai padaryti peržvalgą pusmetiniam veikimui ir plačiai apkalbėtas Liaudies Balso pikniko prisiruošimas; taipgi ir daugiau dalykų buvo apkalbėta.

Išdavus minėto skyriaus pirmininkei pusmetinį raportą, paaiškėjo, kad per pirmą pusmetį moterys yra atlikusios gana daug darbų: turėjusios lavinimosi ir mėnesinius susirinkimus, neatsilikusios nuo vyrų nė viename vajuje. Išdavus finansinį raportą, paaiškėjo, kad per šį pusmetį yra sukėlusios virš $200.00 įvairiems darbininkiškiems tikslams, neįskaitant tų pinigų, kuriuos sukėlė L. B. vajuje. Narių skaičius irgi pusėtinai paaugęs. Dabartiniu laiku randasi virš 40 narių.

Prie Liaudies Balso pikniko nutarta ruoštis ne juokais, kad padarius visapusiškai sekmingu. Visa eilė draugių ne tik pasižadėjo dirbti, bet taipgi paaukoti įvairių daiktų del pikniko; taipgi paėmė kontesto blankas rinkimui aukų Liaudies Balsui.

Nutarta sukelti $5.00 del Ispanijos vaikų.

Buvau

Serga Draugė Z. Juozulaitienė

Jau kelinta sąvaitė, kaip serga drg. Juozulaitienė, bet "ačiū" mūsų draugams, o ypatingai draugėms, dar iki šiam laikui neparašė apie tai į spaudą, todel aš, nors kiek ir pavėluotai, tą klaidą noriu atitaisyti.

Drg. Z. Juozulaitienė sveiksta, bet poros sąvaičių laikotarpyj buvo labai silpna, prisiėjo išgulėti ilgas laikas ligoninėj. Dabar jau pradeda eiti geron pusėn ir tikimės, kad draugė tuoj pasveiks. Dabartiniu laiku minėta draugė randasi namuose po adresu: 2441 Manufacture Str. Draugės ir draugai neužmirškite ligonę atlankyti.

Drg. Juozulaitienė buvo viena iš darbščiausių mūsų draugių. Ji visuomet aktyviai dirbo darbininkų judėjime, o ypač paskutiniais metais yra užėmusi ALDLD 137 kp. parengimų komisijoj vietą, kur iki savo ligos darbavosi daugiausiai iš visų komisijos narių.

Linkėtina draugei greitai pasveikti ir tęsti toliau savo darbą.

Draugė

Nacionalio Organizatoriaus Vajus Sudburyje

SUDBURY.—Gyvendami sunkiosios industrijos aplinkybėse, mėginame ir savo užsibrėžtus planus įgyvendinti gyveniman. Tas mums kartas nuo karto pavyksta. Organizacinio fondo vajuje savo planus išpildėme šimtu nuošimčių. Darban paleidome keletą blankų ir draugė Astylienė savo bute surengė draugišką parengimą, kur jos pastangomis buvo sukelta $12. Už tokį pasidarbavimą draugei Astylienei, kaipo vienai iš pirmųjų darbininkiško judėjimo rėmėjų, sudburiečiai pripažįstą didelį kreditą. Iš viso Sudburyje į organizacinį fondą sukėlėme $25.00. Už ką tariame proletarišką ačiū visiems aukavusiems ir pasidarbavusiems šiam svarbiam tikslui.

Vajaus Komitetas

Vakarų Kanados Kuopos Turėtų Dalyvaut Suvažiav.

Iki Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos suvažiavimui liko tiktai penkios sąvaitės. Yra žinoma, kad kelios kuopos jau išrinko į suvažiavimą savo atstovus, bet kiek iš pirmiau žinoma, tai ketvirta ir septinta kuopos vargiai galės suvažiaviman prisiųsti savo atstovus. Mes suprantame, kad to atlikimui susidarytų nemažos išlaidos, tačiau, C.P.K. nuomone, turėtų atsiųsti nors po vieną atstovą. Mat paėmus organizacijos svarbą ir buvimą Vakarų Kanadoj daug lietuvių, kurie nepriklauso mūsų organizacijon, tai persvertų kelionės išlaidas.

Jeigu iš tolimų kolonijų dalyvautų atstovai, būtų lengviau apdiskusuoti ten esamas sąlygas, padaryti ateičiai planus, kur ir kaip galima suorganizuoti Vakarų Kanadoj kuopas. Kadangi nėra galimybių iš centro pasiųsti į ten organizatorių, tai suvažiavime dalyvaudami kuopų atstovai įgautų visas žinias ir parsivežtų planus. Juk suvažiavime jie nurodinėtų esamą padėtį, kas priverstų prie teisingos linijos, kurios galėtume laikytis per sekančius du metu.

Tad kviečiame ir Vakarų Kanados kuopas dalyvauti suvažiavime, duoti pasiūlymus, nes draugija kaip vieniems, taip ir kitiems priklauso, už tai visiems turi apeiti ir jos reikalai. Šis pirmas minimos draugijos suvažiavimas įvyks rugsėjo 4-5 dienomis.

A. Morkis
C. K. Pirmininkas

Tillsonburg, Ont., Lietuvių Piknikas

TILLSONBURG.—Liepos 18 įvyko pirmutinis piknikas tabako augintojų šioj apylinkėj. Dalyvavo labai gražus būrelis, taipgi buvo svečių ir iš tolimesnių miestų, Londono, Hamiltono ir Toronto. Visi nuoširdžiai rėmė Ispanijos liaudį ir liko pelno nemažai.

Draugui K. Pempei atsišaukus į publiką kas link aukų, visi vienbalsiai parėmė. Aukavo šie draugai-ės. Po $1.00: D. Balaišis, M. Bartulis, J. Dumša, K. Zala, A. Grabštas, F. Gurklys, S. Tautkis. Po 50 c.: J. Stradomskis, M. Tunila, Tunilienė, I. Guogys, G. Balaišis, F. Balnis, M. Valintinis, S. Bagdonas, P. Merkis, J. Ridikas, J. Š. P. 25 c.: Jonas, P. Šimkunas, Walteris, A. Gendrėnas, A. Mažeika, W. Rekštis. Smulkiais surinkta 73 centai. Surinkta aukų $14.73; pikniko pelnas $11.88. Surinko F. Balnis gegužės 23 d. $3.75. Viso $30.36. Draugas K. Pempė įteikė Liaudies Balso redakcijai perduoti Ispanijos liaudies gynimo komitetui.

Visiem atsilankiusiem ir rėmusiem šį pikniką tariame širdingai ačiū.

F. Gurklys

Rochester, New York

Leidžiant vasaros sezoną, išskyrus piknikus, kitokių parengimų neįvyksta, net ir piknikų yra surengta nedaugiausiai. Vienas buvo parengtas per L. D.S. kuopą, bet ir tą lietus sunaikino. Šią vasarą ką verta paminėti, tai surengtą vakarienę ir naktinį pikniką per A.L. D.L.D. kuopą. Tai buvo linksmas ir atmintinas pasilinksminimas. Dabar yra rengiamas taip vadinamas naktinis piknikas per penkias vietines organizacijas t.y. Amerikos Lietuvių Kongreso skyrių, kaip čion ant vietos yra vadinama "Bendras Frontas." Piknikas yra rengiamas Lietuvos politinių kalinių pašalpai. Piknikas įvyks 14 rugpiūčio (August). Ta diena pripuola šeštadieny. Čion šeštadieniai yra kaip ir šventės, nes beveik visos šapos nedirba. O kadangi piknikas atsibus ant lietuviškos farmos pas Morkevičius, North Chili, tai dalyvaujanti piknike jausis kaip namie.

Kiek yra žinoma, tai rengimo komisija darbuojasi gana rūpestingai, kad piknike atsilankę būtų pilnai patenkinti. Komisija rengia daug žaislų su kontestais ir laimėjimais. Taipgi komisija yra išsiuntinėjus pakvietimus į kitų miestų lietuvių kolonijas, Toronto, Bimghamton ir į kitas, kad minėtas piknikas bus vienas iš didžiausių, kadangi bendrai ruošiamas ir bendras parengimas turi didelę vietinių simpatiją.

M. Duseika

P.S. Jai įvyktų lietus, tai pikniko dalyviai nenukentės, nes toj vietoj randasi svetainė ir apsauga yra patogi. Šokikai lai įsitėmyja, kad šokiai prasidės nuo 7.30 p.m. ir trauksis ligi 2 val. ryto.

M. D.

Jaunuoliai Dalyvaukit Konteste "Kanada Ispanijoj"

Padarykite Namo Modelį Ispanijos Našlaičiams

Kanadiečiai pasiėmė už pareigą pastatyti prieglaudą Ispanijoj 500 našlaičių vaikų, nukentėjusių nuo fašistų. Sukėlimui pinigų dalyvauja visos Kanados antifašistinės organizacijos.

Dr. Bethune pasiūlė išdirbti planą tam namui patiems Kanados vaikams ir pats nuo savęs skiria tris dovanas: $10.00, $5.00 ir $3.00 už geriausius modelius.

Lietuvių jaunuolių grupės ir pavieniai raginami dalyvauti šiame konteste. Padarykite namą iš bile medžiagos, popierio, medžio ir t.t., del 500 vaikų ir jo fotografiją ar visą modelį prisiųskite nurodytu adresu. Galite braižinius, planą, ar linolium išpiaustymą daryti sulyg savo iniciatyvos.

Štai Taisyklės

1. Kontestas užsivadina KANADA ISPANIJOJ.

2. Modelis turi atvaizduoti kanadiečių namą, kuris bus statomas del Ispanijos benamių vaikų, Ispanijoj.

3. Kontestan priimami visi berniukai ir mergaitės ir gali daryti modelį pavieniai ar grupėmis.

4. Modeliai gali būti daromi iš bile medžiagos, arba gali būti piešiniai, braižiniai ar linolium išpiaustymai.

5. Modelius ar modelių fotografijas pasiųskite į ALWAYS READY administraciją, 18 Grenville Str., Room 11, Toronto, Ont., ne vėliau 25 d. rugpiūčio.

Konteste gali dalyvauti jaunuoliai ne vyresni 16 metų.

Visi turite gražaus laiko vasarą, namie ar kempėj būdami. Imkitės už darbo, turėsite gražų užsiėmimą ir dirbsite kilnų darbą, o geriausia padariusieji gausite gerą dovaną.

Tėvai paraginkite savo vaikus prie tokio užsiėmimo, nes šis darbas tampriai surištas su visuomeniniu auklėjimu vaiko. Bedarant tokį modelį ar planą, vaikas turės įeiti į padėtį Ispanijos našlaičių ir benamių vaikų. Mūsų jaunuoliai turi jausti norą pagelbėti aniems.

Nacionalis Vaikų Komit.

Winnipegas Džiaugsmingai Sutiko Dr. Bethune

WINNIPEG, MAN. — Liepos mėn. 19 dieną, 11.24 valandą ryto Dr. Bethune atvyko Winnipegan. Brangų svečią pasitikti susirinko keletas šimtų žmonių. Priežastys, del kurių negalėjo daugiau atsilankyti, — darbymetė, karštas oras ir C.N.R. stotis randasi tolokai nuo darbininkais apgyventų distriktų. Rusų darbininkų kenas pasitiko svečią su maršu. Tuomet garbingas senelis, nešamas ant jaunų darbininkų rankų, pakėlęs kumštį saliutavo, šauksmai "ura" ir minėtas benas, grieždamas Internacionalą, tą didį herojų iš stoties išlydėjo.

8.30 vakare Walker Teatre atsibuvo didelis mitingas, kuriame dalyvavo apie 3,500 žmonių. Pirmas kalbėtojas buvo ex-judge Stubs, kuris buvo pašalintas iš teisėjo vietos, kad darbininkams simpatizavo.

"Draugai (comrades) ir piliečiai. Pasaulis, mano tėvynė, daryti gerą — mano religija," žilagalvis senelis prabilo, kurį tūkstantinė minia sutiko griausmingu "Ura!" ir rankų plojimu.

Ilgoj ir turiningoj kalboj nurodė, kad Anglijos valdžia veda žalingą politiką; nors liaudis stovi lojalistų pusėj, bet valdžia remia žmogžudį Franką. Jis pažymėjo, kad kol kapitalizmas gyvuos, tol darbo žmonės bus žudomi, del to reik burtis į suvienytą frontą. Tik pasaulinis socializmas žmoniją išgelbės. Dr. Gauvin kalbėjo iš Ispanijos istorijos. Nurodė, kaip liaudis per šimtmečius buvo kunigų ir ponų spaudžiama, jis ragino visus progresyvius žmones vienytis ir padėti Ispanijos liaudžiai nugalėti pasiutusį fašizmą.

Dr. Gauvin užbaigus kalbėti buvo renkamos aukos. Tūlos organizacijos ir asmenys prisiuntė pasveikinimus su dovanomis. Pažymėtinas rusų organizacijos laiškas, kuriame išreiškiama Dr. Bethunui didelė pagarba ir padėka. Su laišku prisiųsta ir $1,000 čekis. Farmeriai dukaborai prisiuntė $200, ukrainai $50, Lenkų darb. org. skyrius $10, ALDLD $5 ir t.t. Tarp publikos surinkta apie $600 (be įžangos) viso surinkta virš $1,800 (be įžangos).

Toliau kalbėjo Dr. Bethune. Pažymėjo, kad jis nėra kalbėtojas, bet daktaras, ko jam netaip lengva buvo pasiekti. Jis, dirbdamas ant farmų, laivų ir kitur, taupė ir mokės. Smulkiai nušvietė savo atliktus didelius darbus. Kiek liaudies didvyrių išgelbėjo nuo mirties, vien tik fašistų 400 buvo išgelbėti, kuriems lojalistai davė savo kraują. Jis nurodė, kaip fašistai civilius žmones žudo. Kiek mažų vaikų liko našlaičiais, kiek kuri šalis priglaudė tų našlaičių. Jis prašė, kad ir Kanados žmonės kokius 500 našlaičių priglaustų. Baigdamas, vienytis ragino ne vien sunkiai dirbančius, bet ir baltakalnierius, daktarus, advokatus, bankų tarnautojus ir kitus. "Kapitalistais nebūsit—užmirškit apie tai." "Visi į darbininkų-farmerių partiją."

Sekančios dienos vakare atsibuvo bankietas, kur dalyvavo progresyvė publika. Pažymėtina, kad tą vakarą ant market skver atsibuvo bedarbių mitingas. Mat ponai nori atimt pašalpą iš bedarbių. Mitinge kalbėjo žymesni darbininkų vadai, Pener, Leterick ir kiti. Gelžkeliečių vadas nurodė, kad C.P.R. kompanija pereitą sąvaitę padarė pelno milijoną dolerių ir 480 darbininkų atleido iš darbo, kurie dirbo po 10—17 dienų į mėnesį.

Buvęs teisėjas Stubs "išsivogė" iš bankieto, kaip jis išsitarė, ir atvyko į mitingą. Jis aštriai pasmerkė miesto ponus už mažinimą išlaidų pašalpoms, apšvietai ir kit.

Žiūrint į tą žmogų, jauti nepaprastą įspūdį. Tai senelis, atrodantis arti 80 metų. Jis turėjo lengvą darbą ir gerą atlyginimą, jis galėjo ir bedarbo gyventi ir būti žymiu žmogum išnaudotojų tarpe. Bet jis visko išsižadėjo ir stojo darbininkų pusėn, del ko yra neapkenčiamas ir persekiojamas. Kuom galim tokiam žmogui atsilyginti? Draugai, darbininkai, išgirskim jo balsą, organizuokimės. Tai jam bus geriausias atlyginimas.

Lumberjack

Darbininkai Piktinasi I. N. Co. Išnaudojimu

SUDBURY. — Visuomenėje kyla didelis pasipiktinimas tarptautine nikelio kompanija. Mat ji bevarydama darbininkus prie didelio skubinimo iš darbininkų prakaito sukrauna didelius pelnus. Jeigu išskaitliuot kiek pelno iš kiekvieno darbininko per vieną dieną gaunasi kompanija, tai rasime, kad po $37.00 per dieną. O metiniai kompanijos pelnai siekia 48—50 milijonų dolerių.

Iš kitos pusės, panagrinėjus kiek darbininkai gauna per tuos metus, rasime, kad šale pragyvenimo daugelis nustoja sveikatos ir sutinka mirtį. Laike sveikatos nustojimo gauna mažą atlyginimą arba nieko.

Štai kaip darbininkai žūsta bekraudami nikelio baronams milijonus! Per pirmas liepos mėnesio 20 dienų, šiose mainose įvairiose nelaimėse buvo užmušti šeši darbininkai. Sužeistų buvo kelis kart daugiau, bet kompanija sužeistųjų skaitlines slepia, tad yra sunku nustatyti tikrąją sužeistųjų skaitlinę.

Čia noriu paminėti tik vieną įvykį, kuris įvyko Frood mainose. Prieš trejetą sąvaičių vienas mainierys buvo pasiųstas ant lygio, esančio 2,800 pedų po žeme, pasimokinti už stulpų statytoją. Bedirbant įvyko griuvimas ir jis tapo prispaustas. Keletas žmonių dirbo net 20 minučių iki užgriūtąjį išėmė. Tą matydamas kitas silpnos širdies jaunuolis apalpo. Kuomet apalpęs išneštas viršun atsigavo, tai pareiškė, kad meta mainose darbą. Matydamas tą mainų supretendentas Eger, norėdamas jį sulaikyti, pareiškė: "Nenusigąskite! Čia nieknekis . . . Priprasite."

Jaunuolis, padėkodamas už jo "gerą" patarimą, pareiškė, jog nenorįs mirti požemiuose ir patarė tą laimę ir apsipratimą pasilikti jam pačiam.

Pasirodė, kad užgriūtajam buvo sulaužyta ranka. Dabar ligoninėj sveiksta. Tačiau ant kiek jis bus stiprus, tai savaime aišku. Tokių nuotykių dažnai atsitinka.

Todel, ar ne laikas yra visiems darbininkams susiprasti ir stoti į mainierių uniją? Būdami organizuotais galėtume iškovoti daug pagerinimų ir išvengtume daugelio tokių nelaimių, o nelaimių ištikti gautume tinkamesnį atlyginimą.

Norintieji užmegzti santykius su unija, asmeniniai ar laiškais kreipkitės jos raštinėn: Room 4, 31 Cedar St., Sudbury, Ont. Raštininko pareigas eina James G. Munro.

Tad kiekvieno mainierio pareiga neatidėliojant stoti unijon ir kovoti už savo reikalus.

Sudburietis

Liepos 24 dieną Budapeste, Vengrijoj, numirė 44 metų amžiaus Gabrielius Szakatch, kuris pasauliui suteikė baisų karo įrankį — liepsnosvaidį, kurį vokiečiai panaudojo vakarų fronte.

Militaristai baisaus žudymo įrankio išradėjui atidavė tinkamą pagarbą. Jo išradimui priklauso ir vienas kulkosvaidis, kurį panaudojo Austro-Vengrija. Po karui santarvininkai jį "apdekoravo" uždėdami ant pasaulinių kriminalistų sąrašo. Bet paskutiniu laiku apie jį pasaulis buvo užmiršęs, mat gyveno dideliam neturte, kad ir savo rūbus turėjo atiduoti namų šeimininkei už rentą, kur gyveno įnamiu.

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

LA 4325 Gyv. HA 7855

S. DERGEL

Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla